ORTODOKSİA

AHLÂKÎ VE DİNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ
MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER
RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΑ' ΜΑΪΟΣ 1936 ΤΕΥΧΟΣ 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τύποις «Φαζιλὲτ»

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΟΥΚ ΕΧΩ

Ἦτο ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας, ἑορτὴ κατ' ἐξοχὴν φαιδρὰ καὶ δημοφιλής, καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη ἐπὶ τούτῳ εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς τὸ Ἱερόν. Ἐκεῖ, ἐπὶ τῇ Προβατικῇ Πύλῃ, ὄχι μακρὰν τοῦ περιλαλήτου Ναοῦ τοῦ Ἡρώδου, τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου καὶ ἐθνικοῦ παλλαδίου τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὑπῆρχεν ἡ ἰαματικὴ δεξαμενὴ τῆς Βηθεσδᾶ μὲ τὸ κατὰ διαλείμματα ἀνανεούμενον ὕδωρ καὶ τὰς πέντε εὐρείας στοάς της, ὅπου κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, ἀπεκδεχομένων μὲ ἀγωνιώδη πόθον τὴν λύτρωσιν ἀπὸ τὰ συνέχοντα αὐτοὺς ποικίλα νοσήματα. Πόσον θλιβερὰ ἦτο ἡ ἀντίθεσις τοῦ πόνου τῶν δυστυχῶν ἐκείνων ἀνθρώπων πρὸς τὴν φαιδρότητα τῆς ἑορτῆς, πρὸς τὸν εὔθυμον θόρυβον τῶν ἑορταστῶν!

Περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ που πλησίον, παρακολουθῶν μὲ φιλάνθρωπον συμπάθειαν καὶ μελετῶν τὸ σύμμικτον ἐκεῖνο πλῆθος ὑγιῶν καὶ ἀρρώστων. Πόσον ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ ἐναλλασσομένου πλήθους διὰ τὸν μετ' ἐπιστασίας καὶ ἀγάπης μελετῶντα τοὺς ἀνθρώπους! Ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου, οἱ λόγοι, αἱ κινήσεις, ἡ ἀμφίεσις, εἰς τὸ ὄμμα τοῦ προσεκτικοῦ παρατηρητοῦ εἶναι ὡς τόσαι ζωνταναὶ ἀφηγήσεις καὶ ἐπαναλήψεις τῆς παλαιᾶς καὶ πάντοτε ἀνανεουμένης εἰς τὰ ἄτομα ἕκαστα ἀνθρωπίνης ἱστορίας, μὲ τὰ μεγαλεῖα καὶ τὰς ἀθλιότητάς της, μὲ τὰς ἀνυψώσεις καὶ τὰς πτώσεις της..... Τὸ βλέμμα τοῦ Κυρίου, βλέμμα ἀκτινοβολοῦν καὶ μεταδίδον τὸ φέγγος τῆς χαρᾶς καὶ τῆς αἰσιοδοξίας, προσέπεσεν εἰς ἕνα ἄρρωστον, εἰς ἕνα ἐγκαταλελειμμένον παράλυτον, ἀπὸ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ταλαιπωρούμενον ἀπὸ τὸ ἀνίατον νόσημά του, ὄχι δὲ ὀλιγώτερον πονοῦντα ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν, ἀπὸ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν ἀνθρώπων. Πλει-

στάκις εἶχε κομισθῆ ἐκεῖ ὁ δυστυχὴς μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ εὕρισκε καὶ αὐτός, ὡς τόσοι ἄλλοι ὁμοιοπαθεῖς του, τὴν ποθεινὴν θεραπείαν. Ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἄνθρωπον, ἄνθρωπον συμπονοῦντα πρὸς αὐτόν, ἄνθρωπον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπωφεληθῆ τὴν θαυματουργικὴν ἐνέργειαν τῆς κολυμβήθρας.

Πόσον ἦτο δυστυχὴς εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν ἐκείνην! Θὰ ἀπέβαινον λοιπὸν μάταιαι αἱ τόσαι προσπάθειαί του; Καὶ θὰ ἐσυνεχίζετο ἐπ' ἄπειρον τὸ μαρτύριον ἐκεῖνο τοῦ ἀθεραπεύτου νοσήματος, τὸ ὁποῖον ἐπηύξανεν ὁ πόνος τῆς ἐπανειλημμένως διαψευδομένης ἐλπίδος; Δὲν θὰ ἠμείβετο λοιπὸν ἡ ἰώβειος ἐκείνη ἐγκαρτέρησις καὶ ἡ πίστις του εἰς τὸν Θεόν; Εἰς τοιοῦτον ψυχικὸν θόρυβον, εἰς τοιαύτην πάλην λογισμῶν ἀμφιβόλων εὑρίσκετο ὁ παράλυτος, ὁ ζωντανὸς ἐκεῖνος νεκρός, ὅταν μὲ πολλὴν ἀγάπην τὸν ἐπλησίασεν ὁ Κύριος. Καὶ μόνη ἡ ἀκτινοβολία τοῦ θείου βλέμματος, συνοδευομένη μὲ τὴν ἐλπιδοφόρον ἐρώτησιν «θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι» ἤρκεσε διὰ νὰ ἀναπτερώσῃ τὴν συντετριμμένην ἐλπίδα, διὰ νὰ τονώσῃ τὴν πίστιν τοῦ παραλύτου. Τὰ ὠχρὰ χείλη του διεστάλησαν εἰς πικρὸν παράπονον ὅτι ἦτο ἐγκαταλελειμμένος καὶ ἔρημος πάσης βοηθείας, ὅτι μέσα εἰς τὸ συνωθούμενον ἐκεῖνο πλῆθος τῶν ἑορταστῶν δὲν εὑρέθη οὐδὲ εἷς ἄνθρωπος νὰ συμπαθήσῃ πρὸς τὴν δυστυχίαν του. Κύριε, λέγει, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῆ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν.

Τί εὐτυχὴς σύμπτωσις! Χωρὶς νὰ γνωρίζῃ, τὸ παράπονόν του ἀπηύθυνε πρὸς Ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἐγένετο ἄνθρωπος καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ δώσῃ τὴν χαρὰν εἰς τοὺς τεθλιμμένους, τὴν ἀνάπαυσιν εἰς τοὺς κοπιῶντας, τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλούς, τὴν ἰσχὺν εἰς τοὺς παραλύτους, τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς τοὺς δεσμίους τῆς ἁμαρτίας. Καὶ ἰδού· μὲ τὴν ἀγάπην ἐκείνην τὴν ἀναπαύουσαν καὶ ἀνακαινίζουσαν ψυχὰς καὶ σώματα, χαρίζει εἰς τὸν παράλυτον τὴν πολυπόθητον ὑγείαν. «Ἔγειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει». Καὶ εἰς τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἐτονώθησαν τὰ μέλη τὰ παραλελυμένα καὶ ἀκίνητα καὶ ἠγέρθη ὁ παράλυτος ὑγιὴς καὶ περιεπάτει. Διότι ἦτο πρόσταγμα θεϊκόν, δημιουργικόν, αὐτὸ τὸ πανσθενουργὸν πρόσταγμα δι' οὗ οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ ἡ γῆ ἐθεμελιώθη καὶ ἐγένετο ὁ Κόσμος.

*
* *

Ἡ σχετικὴ περικοπὴ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου εἶναι ἁπλῆ καὶ ἀπέριττος ἀναπαράστασις μιᾶς ὡραίας καὶ διδακτικῆς σκηνῆς ἀπὸ τὴν φιλάνθρωπον δρᾶσιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὁ παράλυτος ὁ κατακείμενος παρὰ τὴν κολυμβήθραν συμβολίζει τὰ θύματα τοῦ πολυειδοῦς καὶ πολυμόρφου πόνου. Ὁ δὲ φιλάνθρωπος τρόπος τοῦ Κυρίου εἶναι ἐξαίρετον παρά-

δειγμα καὶ δίδαγμα ἀγάπης προθύμου καὶ ἐνεργοῦ, προσερχομένης εἰς βοήθειαν, εἰς ἀνακούφισιν, εἰς ὑποστήριξιν, εἰς ἐνθάρρυνσιν, τῆς ἀγάπης, ἥτις εἶναι ἡ βάσις τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα καὶ στόλισμα τῶν ὀπαδῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ πόνος εἶναι κοινὸς κλῆρος τῶν ἀνθρώπων. Εἰσελαύνει εἰς τὴν ζωὴν διὰ τοῦ παρελθόντος, διότι «τὰ ἔργα ἡμῶν ἀκολουθεῖ». Εἰσχωρεῖ διὰ τοῦ ἀβεβαίου μέλλοντος, διότι εἶναι ὀδυνηρὰ ἡ σκέψις «τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα». Προτρέχει τοῦ καθήκοντος, συνοδεύει τὴν ἀρετήν, ἀκολουθεῖ κατὰ πόδας τὴν κακίαν. Γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, γεννᾶναι ἀπὸ τὴν ἡδονήν. Σφυροκοπεῖ τὴν καρδίαν, συντρίβει τὸ πνεῦμα, καταβιβρώσκει τὴν σάρκα. Σαρκάζει ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐμαρείας, γελᾷ σαρκαστικῶς εἰς τὸ σκότος τῆς πενίας καὶ τῆς στερήσεως. Πόνος αἱ ἀρεταὶ καὶ αἱ κακίαι μας. Πόνος αἱ εὐγενεῖς ἀνησυχίαι καὶ τὰ ἔνοχα πάθη μας. Καὶ αἱ τρυφεραὶ φιλίαι καὶ αἱ στοργικαὶ ἀφοσιώσεις μας. Καὶ αἱ ἡδεῖαι ἀπολαύσεις καὶ αἱ ὀδυνηραὶ ἐγκαρτερήσεις μας. Ἀπὸ τοῦ λίκνου μέχρι τοῦ τάφου εἶναι ὁ ἀχώριστος συνοδοιπόρος. Εἶναι ὁ κυρίαρχος τῆς ζωῆς.

Μόνη ἡ ἀγάπη, ὡς ἀντίρροπος δύναμις, δύναται κατὰ πολὺ νὰ πραΰνῃ καὶ νὰ ἀνακουφίσῃ τὰ πλήγματά του. Εἶναι ἀπότοκος τῆς φυσικῆς συμπαθείας πρὸς τοὺς ὁμοίους τὴν ὁποίαν ἐξηγίασεν ὁ Χριστιανισμὸς εἰς ἐνσυνείδητον ὑποχρέωσιν καὶ ἀρετήν, ὅπως ἐξηγίασε καὶ τὴν κοινωνίαν εἰς ἀδελφότητα. Εἰς δὲ τὴν ἀδελφότητα ταύτην ἡ πρωτεύουσα θέσις ἀνήκει εἰς τοὺς δυνατούς, τοὺς δυναμένους νὰ βαστάσωσι τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων. Ὁ πτωχός, ὁ ἐγκαταλελειμμένος, ὁ ἄρρωστος, ὁ ἀποτεθαρρημένος, ὁ ἐξηντλημένος εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ὁ εὐένδοτος εἰς τὰ θέλγητρα τῆς ἁμαρτίας, ὁ κακός, εἶναι ὡς τόσοι παράλυτοι, εἴτε ἐν ἐπιγνώσει εἴτε ἀσυναισθήτως ἐπιβοῶντες «ἄνθρωπον οὐκ ἔχω» καὶ ἀπεκδεχόμενοι ἐν ὀνόματι τῆς θείας ἀγάπης τὴν ἀνακούφισιν τοῦ πόνου των ἀπὸ τὴν βοήθειαν, τὴν ἐνίσχυσιν, τὴν συμβουλήν μας. Εἶναι «οἱ ἀδελφοὶ οἱ ἐλάχιστοι» διὰ τοὺς ὁποίους μὲ τόσην στοργὴν ὡμίλησεν ὁ Κύριος καὶ τῶν ὁποίων τὴν περίθαλψιν δέχεται ὡς λατρείαν εἰς Αὐτὸν ἀναφερομένην. Εὐτυχεῖς ἐὰν ἡ ἐπίκλησίς των εὕρῃ συμπαθῆ ἀπήχησιν. Ἡ φιλελεήμων πρὸς τὸν πτωχὸν διάθεσις, ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἀδυνάτου, τοῦ τεθλιμμένου ἡ χαροποίησις, ἡ τόνωσις τῆς ἀσθενοῦς θελήσεως, ἡ κατανόησις τῆς ἀνάγκης τοῦ ἄλλου, ἡ καλὴ συμβουλὴ καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις εἰς τὸ καλόν, εἶναι διὰ τοὺς δυστυχεῖς κολυμβήθρα θεραπείας, ἀνακαινίσεως.

Ἀλλ' εὐτυχεῖς καὶ ὅσοι αἰσθάνονται καὶ ἀσκοῦσι τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἀγάπης, ὅσοι ἐφαρμόζουσι τὸ τοῦ Ἰὼβ «ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῷ, ποῦς δὲ χωλῷ, ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων». Διότι εἶναι πράγματι ἀληθινὴ εὐτυχία ἡ συναίσθησις ὅτι ἐφάνημεν χρήσιμοι, ὑπηρετικοὶ εἰς τὸν πλησίον. Καὶ

ὅσῳ εὐρυτέρα καὶ ἐνεργοτέρα ἐκδηλοῦται ἡ φιλαδελφία, τόσῳ αἰσθανόμεθα περισσεύουσαν ἐν ἡμῖν τὴν ἠθικὴν δύναμιν, τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν ἀντλοῦσιν ὅσοι εὑρίσκονται ἐν βαθείᾳ κοινωνίᾳ πρὸς τὸν Χριστόν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται ὅσοι μετέχουσιν εὐρύτερον εἰς τὴν ζωήν, ὅσοι ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἀγάπης βιοῦσι πολλὰς βιώσεις. Ζωὴ ἐγωϊστικῶς συγκεκλεισμένη εἰς ἑαυτήν, ἀμετάδοτος, εἶναι ἔνδειξις ψυχικῆς κενότητος, ἀδυναμίας, εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς το χριστιανικὸν φρόνημα, ἀναξία τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος· Μᾶς κρατεῖ ξένους πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, μακρὰν τῆς χριστιανικῆς ἀδελφότητος, μεμονωμένους. Ἡ δὲ μόνωσις εἶναι τὸ μεγαλύτερον δηλητήριον τῆς ζωῆς.

Πόσον ὡραιοτέρα θὰ ἦτο ἡ ζωή, ἐὰν πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ ἀγάπη ἐξέλαμπεν εἰς ἔργα φιλαλληλίας, ἐὰν ὅλοι ὠργανοῦντο διὰ τὸ γενικὸν καλόν! Φιλάνθρωπος κύριος, ἐκδαπανήσας τὴν ζωήν του εἰς ἔργα κοινωνικῆς ὠφελείας, παρέστησεν ἐν ὁράματι τὸ εὐγενὲς ὄνειρόν του καὶ τὰς ἐλπίδας του περὶ τοῦ αἰσιωτέρου μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος. «Εἶδον — ἔγραφεν εἰς τὸ τέλος τῶν Ἀπομνημονευμάτων του — ἄνδρας καὶ γυναῖκας ἐξ ὅλων τῶν ἐθνῶν νὰ ἐργάζωνται μὲ φιλοπονίαν μελίσσης πρὸς ἐκκάλυψιν τῶν κοινωνικῶν πληγῶν, πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ρίζης τῆς κακίας καὶ τῆς ἀθλιότητος, νὰ προσάγωσι μὲ ἀγάπην Χριστοῦ τὰ κατάλληλα φάρμακα, νὰ ἐξευρίσκωσι τοὺς παράγοντας ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ ἐνήργουν ἀντιρρόπως ἐπὶ τοῦ κακοῦ, ἐπὶ τοῦ πόνου.

Νέον φῶς, θαυμάσιον, ὑπέρλαμπρον, ἐφαίνετο καταυγάζον τὸν ὁρίζοντα, φῶς τοῦ ὁποίου τὴν ζωοποιὸν λαμπρότητα ἀδυνατῶ νὰ παραστήσω μὲ τὴν ἀνθρωπίνην γλῶσσάν μου, τὸ φῶς μιᾶς νέας ἐλπίδος, μιᾶς θερμουργοῦ συμπαθείας. Ἑστία του ἦτο ἡ Ἀγάπη, αὐτὸς ὁ Θεός, ἐνεργῶν ἐν τῷ ἀθανάτῳ σκοπῷ, τὸν ὁποῖον ἐπραγματοποίουν τάγματα ὅλα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Εἶδον ἄνδρας καὶ γυναῖκας, στρατὸν ὅλον τῆς σωτηρίας, ἐμψυχουμένους ὑπὸ κοινῆς δυνάμεως ἀκατανικήτου, ἡ ὁποία κατηύγαζε τὰ πρόσωπά των μὲ οὐρανίαν αἴγλην. Ὅλοι ἐβάδιζον πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, πρὸς κατανίκησιν τοῦ αὐτοῦ ἐχθροῦ, πρὸς κατάκτησιν τοῦ αὐτοῦ Αἰωνίου Ἀγαθοῦ.

Μετὰ ταῦτα εἶδον τὴν νίκην. Ὅλα τὰ κακὰ εἶχον ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τῆς γῆς. Ἡ ἀθλιότης εἶχεν ἡττηθῆ. Ἡ ἀνθρωπότης λελυτρωμένη ἤδη ἦτο ἑτοίμη νὰ ζήσῃ νέαν ζωὴν ἀμοιβαίας κατανοήσεως, συμπαθείας, βοηθείας, τὴν ζωὴν τῆς πλήρους ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης τῆς πάντα νοῦν ὑπερεχούσης».

Ἐν Χάλκῃ, τῇ 15ῃ Μαΐου 1936.

† Ο ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

ΣΧΟΛΑΡΧΗΣ ΤΗΣ Ι. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Καλλινίκου Γ' τοῦ ἀπὸ πρ. Προϊλάβου [68]).

Λόγους μὲν ἀπαιτεῖν τῶν θείων κριμάτων καὶ ἀβύσσους ἐξιχνιάζειν τῶν παρὰ Θεοῦ κατὰ καιροὺς πολυειδῶς καὶ ἀντιθέτως πως, κατά γε τὰ ἡμῖν δοκοῦντα, πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν οἰκονομουμένων, τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ καὶ τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν πατράσι δι' ὅλου ἀπήρηται· τὶς γὰρ ἔγνω (φησὶ τὸ ἱερὸν λόγιον) νοῦν Κυρίου ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; κἂν ἡ τυχαία περιφορὰ καὶ τὸ τοῦ παρόντος βίου ἄστατον καὶ ἀνώμαλον, ἐκ τῶν ἐναντίων ἐσθ' ὅτε καὶ λυπηρῶν προϊοῦσα, τὰ ἔσχατα τῶν δεινῶν ἐπαπειλεῖ καὶ ἐπανατείνεται, ἀλλά γε τοῖς εὐσταθεῖ καὶ βεβυχότι φρονήματι κεκοσμημένοις ἀντέχειν ὀφείλεται καὶ μὴ τοῖς φαινομένοις ἀλγεινοῖς συγκαταφέρεσθαι, ἀλλὰ τὰ τῷ Θεῷ (ἢ καὶ κατὰ παραχώρησιν αὐτοῦ) πρυτανευόμενα εὐγνωμόνως ἀποδέχεσθαι, καὶ χάριτας μὲν ὁμολογεῖν ἐπὶ τῇ τῶν δεινῶν ἐπαγωγῇ καὶ μηδαμῶς τοῖς θείοις δυσανασχετεῖν κρίμασιν. Εἰ οὖν ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων συμπτωμάτων τοῦτο παρατετήρηται καὶ κεκύρωται ὡς δόγμα θεόπνευστον, πολλῷ γε δήπουθεν ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ θείων καὶ ὧν ἡ οἰκονομία τῆς ἄνω ἐξήρτηται ψήφου τὸν αὐτὸν κανόνα εἰκὼς κρατεῖν καὶ χάριτας ἀφοσιοῦσθαι τῇ καθόλου προνοίᾳ τε καὶ οἰκονομίᾳ· κἂν τῶν ἀσθενεστέρων ἡ διάνοια ταῖς ὑψηλοτέραις ἐννοίαις ἐπιβαλέσθαι καὶ τοῖς ἀνεφίκτοις ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ ἐμβατεύειν ἀπαγορεύουσα ἀποδυσπετεῖν εἴωθε καὶ ἀσχάλειν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀτυχήμασι· εὐγνώμονος ἄρα καὶ θεοφιλοῦς ψυχῆς ἐπὶ μὲν τοῖς ἐπαγομένοις (εἰ καὶ κατὰ τὸ ἀντίξοον) δόξαν ἀναπέμπειν Θεῷ, ἐπὶ δὲ τῶν λυπηρῶν ἀπαλλαγὴν ἐξαιτεῖσθαι, ἱκετηρίαις θερμαῖς καὶ ταῖς πρὸς τὸν Θεὸν ἀνατάσεσί τε καὶ ἀνανεύσεσιν, οὗ ἡ ἄπειρος ἀγαθότης (εἰ καὶ παιδεύειν οἶδε πρὸς καιρόν), καὶ τοῦτο πρὸς ἡμετέραν διόρθωσιν, ἀλλὰ καὶ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν πεπτωκότων,

---

68) Κώδ. Πατρ. Ἀρχ. Δ' 195. — *Ἐκκλ. Ἀλ.* Β' 231.

καὶ ἀνακτᾶσθαι τὰ πεπονηκότα ἐκτόπως ἐφίεται· οἶμαι μὲν οὖν τὸν σκοπὸν τοῦ προϊμίου ἐξ αὐτῆς βαλβίδος πᾶσι γενέσθαι καταφανῆ τε καὶ γνώριμον· οὐδὲ γὰρ ἔμεινεν ὅλως τῶν εὐσεβοφρόνων τις ἀνήκοος τῆς χαλεπωτάτης καὶ οἰκτροτάτης τραγῳδίας, καὶ ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε δυστυχεστάτης περιπετείας, ἣν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ὑπέμεινε (φεῦ) ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς ἡ κοινὴ μήτηρ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ ἁγιωτάτη τοῦ Χριστοῦ μεγάλη Ἐκκλησία καὶ ὁ ἁγιώτατος οὗτος πατριαρχικὸς οἰκουμενικὸς θρόνος, ὅστις πρότερον ἐν διαύλοις χρόνων καὶ καιρῶν οὐκ εὐαρίθμων τά γε πρὸς τὴν εὐσέβειαν καὶ κανόνων ἱερῶν καὶ συνοδικῶν θεσπισμάτων ἀπαράτρωτα καὶ ἀπαραχάρακτα διετήρησε τὰ παραδεδομένα ἀνέκαθεν ὁσίως καὶ θεοφιλῶς διεξαγόμενα ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς προχρηματισάντων ἐν αὐτῷ ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, ἔμπης ἔφθασεν (ὡς μὴ ὤφειλεν) ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις καιροῖς, βασκανίᾳ φεῦ! τοῦ ἀλάστορος, δήγμασιν ὀλεθρίοις περιπεσεῖν καὶ γενέσθαι κατάβρωμα· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ἢ οὐκ ἔγνω πληρέστατα τὸν κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ λῃστρικαῖς καὶ ἀποστατικαῖς καὶ παρανόμοις ἐπιβασίαις τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπιδραξάμενον κακοΚύριλλον, καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου δίκην ὀρεισιστρόφου ἄρκτου καὶ αἱμοβόρου κατορχησάμενον, καὶ θύσαντα καὶ σπαράξαντα ἀνηλεῶς (τό γε εἰς αὐτὸν ἧκον) ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀσεβείᾳ καὶ ὠμότητι διαβεβοημένους τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην, καὶ μάλιστα ὅσον ταύτης ἐπίλεκτον καὶ Θεῷ ἀνακείμενον καὶ εὐσεβείᾳ σεμνυνόμενον, οὗ τὰς κατὰ μέρος ἀθέσμους καὶ ἐξαγίστους ἀνοσιουργίας εἰς πλάτος περιέχει καὶ τοῖς πᾶσι δηλοποιεῖ ἡ κατ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσα ἐκκλησιαστικὴ καὶ συνοδικὴ καθαίρεσις, στηλιτεύουσα αὐτὸν ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ὡς ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος Ἰουλιανὸν τὸν ἀποστάτην· οὐδὲ γὰρ φέρεται ἔλαττον ἐκείνου, μᾶλλον δὲ καὶ πλεονεκτεῖ τὸν παραβάτην ὁ Κύριλλος τὴν ἀσέβειαν διὰ τῆς ἐσχηματισμένης σατανικῆς ὑποκρίσεως τῆς ψευδοαγιωσύνης, ἐπὶ τῷ ἐξαπατᾶν τῶν μὲν συνετῶν καὶ φρονήσει πεπυκασμένων οὐδένα, ὅσον τοῦ χύδην λεὼ τοὺς εὐηθεστέρους καὶ εὐτελεστέρους τὸν νοῦν καὶ μηδὲν συνιέντας περαιτέρω τῶν ὁρωμένων· τοιαύτης οὖν ἀδοκήτου πληγῆς τὴν Ἐκκλησίαν καταλαβούσης καὶ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον τὸ τῶν εὐσεβῶν πλήρωμα κατατυραννησάσης, οἱ μὲν στερεοὶ καὶ πάγιοι τὴν εὐσέβειαν διέμειναν ἀπερικλόνητοι κρίμμασι θείοις ἀποδιδόντες τὸ μέγιστον τοῦτο δυστύχημα, ὃ καὶ εὐγνωμόνως διακαρτερήσαντες λιταῖς ἐκτενέσι τὸ θεῖον ἐξιλεοῦντο εὐέλπιδες ὄντες ἐπὶ τῇ ἀπαλλαγῇ τῆς τοσαύτης ἀτυχίας καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν ἀναθέμενοι ὡς ἀπαλλάξουσαν τούτους τῶν ἐπικειμένων δεινῶν (ὃ δὴ καὶ ἐγένετο ἀθρόον) τῇ ἄνωθεν εὐμενείᾳ παρὰ πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἐλπίδα· ἀνενεχθέντων καὶ γὰρ τῶν μυρίων αὐτοῦ κακουργημάτων τῷ ἀνακτορικῷ κράτει, ἐξαίφνης ἀνάρπαστος αἴρεται καὶ εἰς φυγὴν ὑπερόριος ἐξορίζεται· ἡ δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία σύναμα τῇ ἱερᾷ τῶν ἀρχιερέων συνόδῳ καὶ τῷ τιμίῳ καὶ εὐαγεῖ καὶ ἐπιλέκτῳ τῶν ὀρθοδόξων συστήματι τῆς τυραννίδος ἀπαλλαγέντες τὰ χαριστήρια θύουσι καὶ ὕμνους τῷ Σωτῆρι Θεῷ ἀναπέμπουσι· τούτων μὲν οὖν εὐτυχῶς καὶ κρεῖττον ἢ κατ' εὐχὴν περαιωθέντων, ἔμεινεν ὁ πατριαρχικὸς οὗτος ἀποστολικός τε καὶ οἰκουμενικὸς θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐστερημένος τῆς πατριαρχικῆς προστασίας καὶ ἀναγκαίως ἐπιζητῶν τὴν ὑπεριδρυμένην νόμιμον ἀρχὴν διὰ κανονικῶν καὶ συνοδικῶν ψήφων, ἧς ἐν ἱκανῷ διαστήματι καιροῦ τῆς παρανόμου τοῦ ἐξωσθέντος ἐπιβασίας ἀπεστερημένος ὢν δεινῶς ὠλοφύρετο, τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἐν Κωνσταντινουπόλει

ξυνάδελφοὶ ἀρχιερεῖς, συναινέσει καὶ συγκατανεύσει τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου κυρίου Παρθενίου, ἀξιώσει τε καὶ αἰτήσει τῶν τιμιωτάτων καὶ λογιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων καὶ τοῦ λοιποῦ παντὸς εὐαγοῦς κλήρου τοῦ χριστωνύμου πληρώματος, κανονικῶς προβαλέσθαι συνηνέσαμεν ἐπὶ τῷ ἐκλέξαι κοινῶς καὶ ἐξευρεῖν ἀξιόλογον ἄνδρα καὶ πρόσφορον, καὶ τῆς οἰκουμενικῆς καθέδρας καὶ προστασίας κατάλληλον καὶ ἁρμόδιον προστάτην καί, ὡς εἰπεῖν, ἀξιόθρονον, ὅστις ἀξίως ἐπὶ τὴν πρωτιστεύουσαν ταύτην ἀποστολικὴν καὶ οἰκουμενικὴν προβιβασθεὶς καθέδραν, καὶ τὴν κοινὴν ἀναλαβών, ὡς εἰπεῖν, πηδαλιουχίαν σπουδήν τε καὶ ἐπιμέλειαν δυνηθῇ λόγῳ καὶ φρονήσει καὶ ἐμπειρίᾳ καταστορέσαι καὶ κατευνᾶσαι τὸν ἤδη καὶ πρὸ καιροῦ περὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀγριαινόμενον κλύδωνα, καὶ τὴν ἱερὰν ὁλκάδα προσαγκυρῶσαι χειμαζομένην δεινῶς, καὶ συχνοῖς ὅσοις κατακλυζομένην τοῖς κύμασι· καὶ δὴ τῆς ἐκλογῆς γενομένης κοινῇ συγκατανεύσει καὶ συμπνοίᾳ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, ὡς νενόμισται, ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ συνδιασκεψάμενοι μετ' ἀκριβείας πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ ἐλλογιμώτατον μητροπολίτην πρώην Προϊλάβου κύριον κὺρ Καλλίνικον, δεύτερον δὲ τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην κὺρ Γεράσιμον καὶ τρίτον τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην κὺρ Ἀγάπιον· ὅθεν εἰς ἔνδειξιν κατεστρώθη καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας **ἐν ἔτει ,αψνζ' ἰνδικτιῶνος Ε'.**

† ὁ Νικαίας **Ἱερεμίας** ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἁγίου Δέρκων κὺρ **Σαμουήλ**, καὶ τὴν γνώμην τοῦ πρ. Νικαίας κὺρ **Καλλινίκου.** † ὁ Χαλκηδόνος **Ἰωαννίκιος** ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ἡρακλείας **Γερασίμου.** † ὁ Θεσσαλονίκης **Γαβριήλ**, † ὁ Ἀμασείας **Βενιαμίν**, † ὁ Νεοκαισαρείας **Γεράσιμος**, † ὁ . . . . † ὁ Θηβῶν **Ἄνθιμος**, † ὁ Ξάνθης **Κύριλλος**, † ὁ Προικοννήσου **Νικηφόρος**, † ὁ Μιτυλήνης **Ἄνθιμος**, † ὁ πρ. Προϊλάβου **Φιλόθεος**, † ὁ . . . . † ὁ Μήλου . . . . .

***

Τὸ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Καλλινίκου Γ' ἐκφωνηθὲν ὑπὸ τοῦ Μ. Λογοθέτου μέγα μήννυμα [69]).

Τὰ κατὰ θείαν εὐδοκίαν καὶ θέλησιν προϊόντα ἀποτελέσματα κατ' ὀφειλὴν ἀπαραίτητον δεῖ πάντας τοὺς ὀρθὰ φρονοῦντας καὶ εὐσεβοῦντας εὐγνωμόνως ἐνστερνίζεσθαί τε καὶ ἀποδέχεσθαι· πᾶσα γὰρ δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, τὸ ἱερὸν ἀποφαίνεται λόγιον· ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ὥσπερ νηΐ τινι πνευμάτων φοραῖς καὶ τῶν κυμάτων ἐπιβολαῖς δεινῶς κυλινδουμένῃ καὶ περιστάσεσιν ἐν τοσαύτῃ τρικυ-

---

69) Εὕρηται κατακεχωρημένον ἐν κωδ. 718 φ. 117α τῆς ἱ. μονῆς Βατοπεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: « *τὸ μέγα μήννυμα ἐκφωνηθὲν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Λογοθέτου τῷ ,αψνζ' (1757) Ἰανουαρίου ιθ'* ». Ἐδημοσιεύθη ἐν **Ρωμανῷ τῷ Μελῳδῷ** Α' σ. 252.— ὅρα καὶ **Ἀλήθειαν** περιοδ. ἐν ΚΠόλει Α' (1880) σ. 224.

μία περιπεπτωκυΐα ποικίλαις, ἐμπείρου τε καὶ δοκιμωτάτου ἔδει κυβερνήτου εἰς εὔδιον αὐτὴν ἐγκαθορμοῦντος λιμένα καὶ ἄλλου σοφοῦ τινος προστάτου καὶ νουνεχοῦς, εἰδότες τοιοῦτον, σεβασμιώτατε δέσποτα, ἥ τε τῶν πανιερωτάτων καὶ θεοπροβλήτων ἁγίων ἀρχιερέων ὁμήγυρις, οἱ τιμιώτατοι καὶ λογιώτατοι κληρικοὶ καὶ οἱ εὐγενέστατοι ἄρχοντες, τὴν ὑμετέραν θεοφρούρητον πανιερότητα, προσκαλοῦνται αὐτὴν εἰς τὸν πατριαρχικὸν καὶ οἰκουμενικὸν τοῦτον θρόνον ἐπὶ τῷ ἐπιλαβέσθαι τῶν οἰάκων τοῦ παγκοίνου τουτουῒ σκάφους καὶ ἰθύναι θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ μεγάλην Ἐκκλησίαν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ πρὸς εὐθείας τρίβους σὺν Θεῷ ἀντιλήπτορι.

***

Εὐχαριστήριος ἀπάντησις Καλλινίκου Γ' ἐπὶ τῷ ὡς ἄνω μεγάλῳ μηνύματι 70).

Ὅσον μὲν οὖν ὑπερτερεῖ καὶ ὑπερανέστηκε τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐγκοσμίων ἀξιωμάτων τὸ θεῖον τῷ ὄντι καὶ ὑπέρμεγα τῆς πατριαρχικῆς περιωπῆς καὶ μεγαλειότητος ἀξίωμα καὶ ἀσυγκρίτως ὑπεριδρυμένον διατελεῖ, οὐδένα οἶμαι λανθάνειν τῶν σοφίᾳ καὶ συνέσει καὶ εὐσεβείᾳ κεκοσμημένων, καὶ τοσοῦτον ὑπερφέρει καὶ πλεονεκτεῖ ὅσον ψυχὴ σώματος ἀναμφιλέκτως ὑπέρκειται· ἔργον γὰρ αὐτῆς ἡ πνευματικὴ τῶν ψυχῶν ποιμαντορία καὶ προστασία καὶ περὶ ταύτην ὡς εἰς ἴδιον ὑποκείμενον στρέφεται. Ταύτῃ τοι οὐχ ὅπως γε ἡμῖν ἀλλὰ καὶ πάσῃ ὡς εἰπεῖν ἀνθρωπίνῃ ἀξίᾳ δυσεπιχείρητος καὶ δυσκατόρθωτος πέφυκε καὶ ἀγγελικῆς ἰσχύος καὶ φύσεως ἐπιδέεται, κατὰ τὸν χρυσορρήμονα Ἰωάννην, εἰς κατόρθωσιν τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἐπαγγέλματος· τοῦ γὰρ μέλλοντος προστασίαν ἀναδέξασθαι τηλικούτου καὶ τοσούτου ποιμνίου καὶ διεξάγειν εὐθέτως τὸ πάγκοινον πλήρωμα τῶν λογικῶν τοῦ Χριστοῦ προβάτων, ἐμπιστευθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ ποιμενάρχου Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, χρέος ἐσχηκότος ἀπαραίτητον διδάσκειν καὶ καταρτίζειν αὐτὸ καὶ χειραγωγεῖν πρακτικαῖς ἀρεταῖς ὅσαι τὸν χριστιανικὸν βίον ἐπικοσμοῦσι, βίῳ τε καὶ λόγῳ ρυθμίζειν τὸν περιούσιον τοῦ Κυρίου λαόν, ἐπαγρυπνεῖν τε ἀόκνως τῇ φυλακῇ καὶ σωτηρίᾳ προόδῳ τε καὶ τελειότητι τῶν ἐμπιστευθέντων λογικῶν προβάτων κίνδυνος οὐχ ὁ τυχών ἐστι μήποτε ἐκ τῆς ἀποτυχίας τοῦ τηλικούτου ἐργωδεστάτου πράγματος τοῖς ἀναδεχομένοις τὸ βαρύτατον τοῦτο φορτίον. Διὸ καίτοι γινώσκοντες καλῶς τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν καὶ κατανοοῦντες ἀληθῶς τὸ ὑπερέχον τοῦ ἐγχειρήματος ἔμπης ἀναθέμενοι τὴν ἅπασαν ἡμῶν ἐλπίδα ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ τὰ ἀσθενῆ ἐνισχύοντος καὶ θεραπεύοντος παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ σκοπὸν ἔχοντες ἐν καθαρῷ ψυχῆς συνειδότι ποιμαίνειν θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως τὴν ἁγίαν ταύτην τοῦ Χριστοῦ μεγάλην Ἐκκλησίαν, χειμαζομένην τέως ἐν σάλῳ καὶ τρικυμίᾳ πολλῇ καὶ δεινῶς ταραττομένην ἀπὸ προλαβούσης ἀναρχίας καὶ ἀνωμαλίας πολλῆς καὶ κατευνάσαι, κατά γε τὸ ἡμῖν δυνατόν, Θεοῦ συναιρομένου τον ἐπικείμενον τοῦτον χαλεπὸν καὶ ἄστατον κλύδωνα καὶ τὴν στάσιν καὶ ταραχὴν εἰς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν συγκαλέσαι καὶ συναγαγεῖν, κατετολμήσαμεν τοῦ μεγίστου ἐγχει-

70) Ἐν τῷ αὐτῷ κώδικι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «**_ἡ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ μεγάλου μηνύματος ἀπολογία τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου Καλλινίκου_**» (Κριτία)· ὅρα καὶ **_Ρωμ. Μελῳδὸν_** ἔνθα ἀνωτέρω.

ρήματος τούτου ὑποτασσόμενοι τῇ θείᾳ καὶ ἀποστολικῇ διδασκαλίᾳ, «πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» ἀποφαινομένῃ, καὶ συγκατατιθέμενοι τῇ ἐπενεχθείσῃ ἡμῖν κατὰ τὴν θείαν νεῦσιν διὰ κανονικῶν ψήφων προσκλήσει τῶν θεοπροβλήτων συναδελφῶν μοι ἀρχιερέων. Ἔχοντες οὖν προστάτην ἡμῶν τῶν ἐλαχίστων αὐτὸν δὴ τὸν ἄκρον ἀρχιερέα καὶ βασιλέα τῶν βασιλευόντων Χριστὸν καὶ ἐμπειρότατον ποιμενάρχην τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν ἐλπίδα ἐβαλόμεθα καὶ εἰς ὃν ἀπερρίφημεν ἐκ κοιλίας μητρὸς ἡμῶν δοξάζω καὶ ἀνυμνῶ καὶ γεραίρω τὴν ἄνω καὶ θείαν αὐτοῦ κηδεμονίαν καὶ πρόνοιαν, ἐξ ἧς ἤρτηνται καὶ κυβερνῶνται καὶ σώζονται πάντα τὰ ὄντα, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα, καθ' ἣν εὐδόκησε προβιβασθῆναι ἡμᾶς τοὺς ἐλαχίστους διὰ κοινῆς ἐκλογῆς καὶ προσκλήσεως εἰς τὴν πάγκοινον προστασίαν τοῦ λογικοῦ τούτου ποιμνίου καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου. Εὐχαριστῶ δὲ τὰ μέγιστα καὶ τῇ ἱερᾷ ἀδελφότητι καὶ σεβασμίᾳ συντάξει τῶν ὁμογνωμονησάντων καὶ συμψηφισαμένων ἁγίων ἀρχιερέων, ἔτι δὲ καὶ τοῖς τιμιωτάτοις κληρικοῖς καὶ εὐγενεστάτοις ἄρχουσι καὶ παντὶ τῷ λοιπῷ χριστωνύμῳ πληρώματι, οἵτινες συγκατένευσαν κοινῶς ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκλογῇ ταύτῃ. Τοιγαροῦν ἀνατείναντες ἅπαντες εἰς οὐρανοὺς ὁμοθυμαδὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα τῆς τε ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἱκετηρίας καὶ δεήσεις ἐκτενῶς τῷ Δεσπότῃ ἡμῶν Θεῷ προσενέγκωμεν καὶ λιπαρῶς αὐτὸν ἐξαιτησώμεθα περιέπειν καὶ περιθάλπειν ἡμᾶς καὶ τῶν χειρῶν κρατήσας ὁδηγῆσαι εἰς τὸ ποιεῖν διὰ παντὸς τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα· κἀμὲ μὲν τὸν ἐλάχιστον αὐτοῦ δοῦλον διδάξῃ καὶ συνετίσῃ τί με δεῖ ποιεῖν καὶ λέγειν ἵνα ἱκανὸς γένωμαι κατὰ τὴν ἐμὴν ἐλαχιστότητα τηρῆσαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ νόμον φυλάξαι καὶ πολιτευθῆναι εὐαρέστως τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ θελήματι καὶ ἑνὶ λόγῳ διοικῆσαι τὴν ἁγίαν αὐτοῦ μεγάλην Ἐκκλησίαν καλῶς καὶ θεαρέστως καὶ τοὺς ἐπικειμένους κλύδωνας καὶ ταραχὰς καὶ ἀνωμαλίας μεταξὺ τῶν πιστῶν ἐξομαλῆσαι καὶ λεᾶναι καὶ κατακοιμῆσαι καὶ τὰ διεστηκότα συνάψαι καὶ τὴν εἰρήνην, κρίμασιν οἷς οἶδε Θεός, ἀπελθοῦσαν καὶ ἐκ μέσου γενομένην ἀνακαλέσαι, ἐφ' ὅσον μοι περίεστι δύναμις· τὴν δ' αὖ κοινότητα τῶν χριστιανῶν ἁπάντων φωτίσῃ καὶ καθοδηγήσῃ διαφυλάττειν ἀπαράτρεπτα τὰ θεῖα αὐτοῦ προστάγματα ἐποικοδομοῦντες τῷ θεμελίῳ τῆς πίστεως τὴν τῶν ἐντολῶν ἐργασίαν καὶ πρὸ πάντων συνενώσῃ τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμονοίας, τῶν σκανδάλων καὶ ἀλληλομαχιῶν ἀναιρεθέντων καὶ ἐκποδὼν γενομένων, ὅπως ἀμφότεροι, ποιμήν τε καὶ ποίμνιον, διανύσωμεν τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς ταύτης ἀμέμπτως καὶ θεαρέστως πολιτευόμενοι, ἵνα καὶ συμπαρασταθῶμεν ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀδεκάστου βήματος τοῦ Δεσπότου εὐπαρρησίαστοι. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης καὶ τῶν ἀγαθῶν χορηγὸς διασκέποι τὴν ἱερὰν ὁμήγυριν τῶν συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων, παρόντων τε καὶ ἀπόντων, τοὺς τιμιωτάτους κληρικοὺς καὶ εὐγενεστάτους ἄρχοντας, τὰ εὐλογημένα ρουφέτια τῶν χρησίμων μαϊστόρων καὶ ὅλον τὸ χριστώνυμον σύστημα τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἀνωτέρους πάσης ἀντικειμένης προσβολῆς καὶ ἐπηρείας ἐπιβραβεύων πᾶσιν εὐημερίαν καὶ εὐτυχίαν καὶ εἰρηνικὴν ἐν ὁμονοίᾳ κατάστασιν, καὶ τέλος ἀξιώσῃ πάντας ἡμᾶς, μικρούς τε καὶ μεγάλους, τῆς οὐρανίου αὐτοῦ βασιλείας· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

***

Προσφώνησις τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου ἐπὶ τῇ ἐγχειρίσει Καλλινίκῳ Γ΄ τῆς ποιμαντορικῆς ῥάβδου [71]).

Τοῖς μὲν τὸ ἐγκόσμιον κράτος τῆς ἐπὶ γῆς βασιλείας ἀνεζωσμένοις σύμβολα ἦν ἐπίσημα σκῆπτρόν τε καὶ διάδημα τὰ συνιστῶντα καὶ δίκην σημαίας ἐμφανίζοντα τὸ τοῦ ἀξιώματος μέγεθος· τοῖς δὲ τὴν ἐκκλησιαστικήν, πνευματικήν τε καὶ θείαν ἀνειλημμένοις ἀρχὴν καὶ προστασίαν τῆς ἱερᾶς ποίμνης τῶν λογικῶν προβάτων τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ χριστωνύμου ὀρθοδόξου λαοῦ εἰς σημεῖον καὶ γνώρισμα ἡ ποιμαντικὴ ἐγχειρίζεται ῥάβδος παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀρχιποίμενος καὶ ἄκρου ἱεράρχου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταπεμπομένη συνάμα τῇ δοθείσῃ ἐξουσίᾳ παρ' αὐτοῦ τῷ πρώτῳ καὶ κορυφαίῳ τῶν ἀποστόλων Πέτρῳ ἐπὶ τὸ ποιμαίνειν τὰ ἐμπιστευθέντα αὐτῷ λογικὰ τοῦ Χριστοῦ πρόβατα· ῥάβδον φημὶ τὴν καὶ πάλαι ποτὲ διὰ χειρῶν τοῦ θεοπτικωτάτου τῶν προφητῶν Μωϋσέως, τοῦ πάνυ τὰ ἐξαίσια ἐκεῖνα τερατουργήσαντος θαύματα, δι' ἧς θάλασσα τέμνεται καὶ ὁ μὲν πιστὸς Ἰσραηλίτης λαὸς παραδόξως καὶ ἀβρόχοις ποσὶ διαπεραιοῦται καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὑγιῶς διασώζεται, οἱ δὲ περὶ τὸν Φαραὼ ἀντίθεοι Αἰγύπτιοι εἰς θάλασσαν πανστρατιᾷ ἄρδην καταποντίζονται, ἣν καὶ ὁ προφήτης Δαυῒδ μελωδῶν προσηγόρευσε ῥάβδον δυνάμεως ἐν Σιὼν κατονομάσας παρὰ Κυρίου ἀποστελλομένην ἐπὶ τῷ ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν κατακυριεύειν· ἡ δὲ σεβασμιωτάτη σου παναγιότης, παναγιώτατε δέσποτα καὶ οἰκουμενικὲ πατριάρχα, τὴν ἱερὰν καὶ ποιμαντικὴν ταύτην ῥάβδον τὴν ἐκ Θεοῦ σοι διδομένην ἀνὰ χεῖρας λαβοῦσα ποίμανον θεαρέστως τὸ ἐμπιστευθέν σοι λογικὸν καὶ χριστώνυμον πλήρωμα, τοὺς μὲν ἀντικειμένους τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ θείοις δόγμασι καὶ κανόσιν αὐτῆς πόρρω τῆς θείας ποίμνης ἀποσοβοῦσα ὡς λυμεῶνας λύκους, τοὺς δὲ ὀρθοδόξους καὶ τῆς εὐσεβείας προμάχους εἰς τὴν ὄντως ἀληθινὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας διαβιβάζουσα καὶ διὰ νομῶν σωτηρίων εἰς αὐτὴν ἀνάγουσα τὴν ἀνώλεθρον καὶ ἀΐδιον καὶ ἀτελεύτητον βασιλείαν ἑδραζομένη θεόθεν ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν καὶ ὑπέρτατον τοῦτον θρόνον εἰς ἔτη πάμπολλα καὶ πανευδαίμονα ἐν εἰρήνῃ ἀμήν.

***

Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Γράμμα περὶ ἐτησίας χορηγίας τῷ πρ. ΚΠόλεως Καλλινίκῳ Γ΄ [72]).

† *Ἰωαννίκιος ἐλέῳ Θεοῦ κλπ.*

† Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον ὅτι κατὰ τὸ ὅπερ ἀπαραίτητον ἔχει χρέος πρὸ πάντων ἡ μετριότης ἡμῶν χεῖρα βοηθείας ὀρέγειν καὶ συμπάσχειν καὶ συναλγεῖν ἀδελφικῶς τοῖς πρὸ αὐτῆς καλῶς

---

[71]) Ἐν τῷ αὐτῷ ὡσαύτως κώδικι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «***προσφώνημα εἰς τὸν αὐτὸν εἰς τὴν τῆς πατερίτζας ἐγχείρισιν***».—Ὅρα καὶ ***Ρωμ. Μελῳδὸν*** ὡς ἀνωτ. σ. 254.

[72]) Κώδ. II. Ἀρχ. ΣΤ΄ 33.

μὲν καὶ θεοφιλῶς πατριαρχεύσασι, κατατινα δὲ καιρικὴν ῥύμην τε καὶ φορὰν κακώσεσί τισιν ὁπωσδήποτε περιπεσοῦσι, μετὰ τὴν γενομένην ἤδη σὺν Θεῷ ἀπαλλαγήν τε καὶ ἀπολύτρωσιν τῆς μακρᾶς ἐξορίας ἐκείνης καὶ τραχυτάτης κακώσεως, καὶ τὸ ἐκδοθὲν πατριαρχικὸν ἡμῶν καὶ συνοδικὸν γράμμα τῆς παντελοῦς ἀθωώσεως τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυρίου κὺρ Καλλινίκου, τοῦ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ καὶ περιποθήτου αὐτῆς ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, προνοίᾳ χρησαμένη καὶ συναλγήσασα καὶ τὴν μετ' ἀνέσεως διαγωγὴν αὐτοῦ εἰκότως ἐπιζητήσασα, δέδωκεν ἤδη τῇ αὐτοῦ παναγιότητι κατὰ φιλοτιμίαν τὰ ζητομιρία τῶν δύο τούτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων, τοῦ τε ἱερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Δημητριάδος καὶ Ζαγορᾶς καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου Κασσανδρείας, πρὸς μερικὴν αὐτοῦ περίθαλψιν καὶ κυβέρνησιν καὶ τὴν πρός τὸ ζῆν ἀναγκαίαν ἀνένδειαν, ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι δηλονότι κατ' ἔτος ἀπαραιτήτως ἐφ' ὅρῳ ζωῆς αὐτοῦ διὰ τῶν ἀποδείξεων αὐτῶν, ἐκ μὲν τῆς τοῦ Δημητριάδος γρόσια ἑπτακόσια πεντήκοντα, ἐκ δὲ τῆς τοῦ Κασσανδρείας τριακόσια, ὥστε συμποσοῦσθαι τὰ πάντα εἰς χίλια πεντήκοντα γρόσια· καὶ δὴ γράφουσα ἀποφαίνεται συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς οἱ κατὰ καιροὺς ἐπίτροποι τοῦ κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἔχωσιν ἀποστέλλειν κατ' ἔτος ἀπροφασίστως τὰς δύο αὐτὰς τοῦ ζητομιρίου ἀποδείξεις τῶν διαληφθέντων ἀρχιεπισκόπων, τοῦ τε Δημητριάδος δηλ. καὶ τοῦ Κασσανδρειας, εἰς χεῖρας τοῦ ῥηθέντος παναγιωτάτου πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυρίου κὺρ Καλλινίκου, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ αὐτῆς καὶ περιποθήτου ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, ἀρξαμένης τῆς δόσεως ταύτης τῶν ῥηθεισῶν δύο ἀποδείξεων ἀπὸ πρώτης τοῦ ἐλευσομένου Μαρτίου μηνὸς τοῦ παρόντος σωτηρίου ἔτους, οἱ δὲ προρρηθέντες δύο ἀρχιεπίσκοποι ὀφείλωσι πληροῦν κατ' ἔτος ἀνελλιπῶς τῇ αὐτοῦ παναγιότητι, ἀφεύκτως τε καὶ ἀπαραιτήτως, τὰ ζητομιρία αὐτῶν κατὰ τὸν ἀνωτέρω διορισθέντα ἀριθμὸν καὶ λαμβάνειν παρὰ τῆς αὐτοῦ παναγιότητος τὰς συνήθεις κοινὰς ἐξοφλητικὰς αὐτῶν ἀποδείξεις, μηδενὸς ἐναντιουμένου τὸ παράπαν ἢ ἀντιλέγοντος ἐξ ἀποφάσεως. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῆς αὐτοῦ παναγιότητος.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ͵αψξβ', ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος δεκάτης.

† ὁ Καισαρείας ***Παΐσιος,*** † ὁ Νικομηδείας ***Νικηφόρος***, † ὁ Νικαίας ***Ἱερεμίας***, † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἰωαννίκιος,*** † ὁ Δέρκων ***Σαμουήλ***, † ὁ Τορνόβου ***Θεόφιλος***, † ὁ Ἰκονίου ***Διονύσιος***, † ὁ Βερροίας ***Σαμουήλ***, † ὁ Φιλιππουπόλεως ***Αὐξέντιος***, † ὁ Μιτυλήνης ***Ἄνθιμος,*** † ὁ Μεσημβρίας ***Ἄνθιμος***, † ὁ Δρύστρας ***Βαρθολομαῖος,*** † ὁ Σοφίας ***Ἱερεμίας***, † ὁ Βιζύης ***Ἀγάπιος,*** † ὁ Χίου ***Διονύσιος***, † ὁ Φερσάλων ***Δωρόθεος***, † Θεοχάρης Ἰω., † Ἰωάννης ***Ὡρολογᾶς***, † Χατζηβασίλης, † Παυλῆς, † Χρῆστος, † Μπαλῆς, † Γιωργάκης ***Ράλογλους***, † Σαράφ Γιαννάκης.

(ἀκολουθεῖ).

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ
ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΕΡΜΑΝΟΣ Α΄ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

(715-729).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου ἔτους)

Εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς Εἰκονομαχίας ἐποχὴν δέον νὰ τεθῶσι καὶ αἱ πρὸς ἕνωσιν τῆς Ἀρμενικῆς μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐνέργειαι τοῦ ἡμετέρου Πατριάρχου πρὸς ἀκριβῆ κατανόησιν τῶν ὁποίων ἀνάγκη νὰ ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῆς τότε καταστάσεως τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ Ἀρμένιοι, ἀπερροφημένοι ὑπὸ τοῦ πολέμου αὐτῶν κατὰ τοῦ Πέρσου ἡγεμόνος Ἰαζδεγὲρτ τοῦ Β΄ (438-458), ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν θρησκείαν αὐτῶν διὰ τῆς πυρολατρείας, παντελῶς ἡττημένοι τῷ 451 καὶ εἰς Περσίαν ἐξόριστοι κατὰ μέγα μέρος ἀπηγμένοι, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πληροφορηθῶσιν ἀκριβῶς περὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ΄ Οἰκ. Συνόδου. Ἡ οὕτω δημιουργηθεῖσα κατάστασις ἐπεδεινώθη, ἀτυχῶς, ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς ἀρξαμένης, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Περσῶν ἐκ τῆς Ἀρμενίας, ἐπιρροῆς ἐπ᾽ αὐτῆς τῶν Βυζαντινῶν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ζήνων (477-491) ἐξέδωκεν, ὡς γνωστόν, ἐν ἔτει 482, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Πατριάρχου ΚΠόλεως Ἀκακίου (471-489), τὸ Ἑνωτικὸν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου τεχνηέντως ἀπεβλήθη ὁ ὅρος τῆς Χαλκηδόνος καὶ ὡς Σύμβολον πίστεως ἀνεγνωρίσθη τὸ τῆς Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ διάδοχος τοῦ Ζήνωνος Ἀναστάσιος ὁ Δίκορος (491-518) μετὰ μεγαλειτέρου ἔτι ζήλου διὰ τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ ἐπιστολῶν εἰργάσθη πρὸς καταδίκην τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου. Οὐδόλως περίεργον λοιπὸν ἂν ἡ μεγάλη Σύνοδος τῆς Βαλαρσαπάτ, ἡ συγκροτηθεῖσα κατὰ τὸ 491 ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ

Πάπκεν, ἐν ᾗ ἀνεγνώσθη τὸ Ἑνωτικὸν τοῦ Ζήνωνος, ἀποδεχθεῖσα τὸν Μονοφυσιτισμὸν κατεδίκασε τὴν Δ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ τὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην ΚΠόλεως Φλαβιανὸν (447-449) ἐπιστολὴν τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ Α'.

Εἶνε λυπηρὸν ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐπεχείρησε νὰ διαφωτίσῃ τοὺς Ἀρμενίους ἐπὶ τῆς καταστάσεως. Τὰ ἔτη διέρρευσαν μεταβαλόντα μίαν παρεξήγησιν εἰς πλάνην, ὑποθαλπομένην ἄλλως τε καὶ ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἀρμενίων ἐχθροπαθείας κατὰ τῶν ἐν Περσίᾳ διαβιούντων Νεστοριανῶν [70]. Τὴν ὑπὸ τῆς Συνόδου τῆς Βαλαρσαπὰτ ἐξενεχθεῖσαν καταδίκην ἀνενέωσαν ἐν διαστήματι ἡμίσεος αἰῶνος ἕτεραι δύο σύνοδοι, ἐν Τοβίνῃ ἀμφότεραι συγκληθεῖσαι, κατὰ τὰ ἔτη 524 (ἢ 527) καὶ 552 (11 Ἰουλίου) [71].

Αἱ μετὰ ταῦτα γενόμεναι ἀπόπειραι πρὸς ἕνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν εἰς οὐδὲν μὲν κατέληξαν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α' [72] καὶ Μαυρικίου, ὀλίγους δέ τινας προσεκόμισαν καρποὺς ἐπὶ Ἡρακλείου. Ἐπιστρέφων οὗτος ἐκ τῆς κατὰ τῶν Περσῶν ἐπιτυχοῦς καὶ ἐνδόξου ἐκστρατείας αὐτοῦ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἀποκαταστήσῃ καὶ τὴν θρησκευτικὴν εἰρήνην ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ, ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε διὰ τοῦ Ἔζδρα (630-641) τὴν καταδίκην τῶν Νεστοριανῶν καὶ τῶν λοιπῶν αἱρετικῶν ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Καρίνης (Θεοδοσιουπόλεως, νῦν Ἐρζερούμ), περὶ τὸ 633 [73], ἐν ᾗ παρέστησαν Ἕλληνες καὶ Ἀρμένιοι Ἐπίσκοποι. Διήρκεσεν ἡ ἕνωσις αὕτη ὅσον καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐνεφανίσθησαν καὶ πάλιν αἱ θεολογικαὶ ἔριδες, ὁ δὲ διάδοχος τοῦ Ἔζρα Νερσῆς ὁ Γ' (641-661) ἅπαξ ἔτι κατεδίκασεν ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Τοβίνης (645) τὴν Σύνοδον τῆς Χαλκηδόνος. Διενηργήθη μὲν καὶ αὖθις μετὰ παρέλευσιν ἑπτὰ ἐτῶν ἡ ἀνακήρυξις τῆς ἑνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Τοβίνης ὑπὸ τοῦ αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν Ἀράβων ὑπερασπίσαντος τὴν Ἀρμενίαν Κωνσταντίου τοῦ Β' (641-668), ἀλλὰ καὶ τοῦτο μικρᾶς ἦτο διαρκείας, διότι ἐν τῇ συνόδῳ τῆς Μαλαζκέρτης (687) βλέπομεν βεβαιουμέ-

---

[70]) W. Möller, Lehrbuch der Kirchengeschichte, τόμ. Β', σ. 566-567.

[71]) E. Dulaurier, Recherches sur la Chronologie arménienne technique et historique, Paris, 1859, σ. 50-56.

[72]) Εὐαγρίου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία 5, 7.

[73]) Ἐπὶ τῆς χρονολογίας τῆς συγκλήσεως τῆς συνόδου ταύτης δὲν ὑπάρχει ἑνιαία γνώμη (πρβλ. Cl. Galano, Conciliationis Ecclesiae Armenae cum Romana, pars prima — historialis, σ. 185, — Hefele, Histoire des Conciles, § 289, μετάφρασις Leclercq, τόμ. Γ' σ. 258, § 299, τόμ. Γ' σ. 334-335, — Tchamtchan, Histoire d'Arménie, τόμ. Β' σ. 527 κ. ἑ., — Joseph Simon Assemani, Bibliothaeca Juris Orientalis canonici et civilis, τόμ. Δ' σ. 22, τόμ. Ε' σ. 207 κ. ἑ., — J. Andreeff, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 181, — L. Petit, Dictionnaire de Théologie Catholique, τόμ. Α', μέρος Β', στ 1328.

νην καὶ πάλιν τὴν μονοφυσιτικὴν διδασκαλίαν. Ὡς καὶ ἀνωτέρω ὑπεδείχθη, ἡ ἄγνοια τῆς Ἐκκλησίας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν θρησκευτικὴν τῶν Ἀρμενίων ζωὴν ὡδήγησεν εἰς ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Δεχθέντες οἱ Ἀρμένιοι καὶ τὸν Μονοφυσιτισμὸν ἀπεμακρύνθησαν πλέον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, χαλαρώσαντες οὕτω καὶ τοὺς μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους δεσμοὺς αὐτῶν. Διὰ τὴν προσέγγισιν Ὀρθοδόξων καὶ Μονοφυσιτῶν συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Φιλιππικοῦ ἡ Σύνοδος τοῦ 712, ἥτις μελανὴν ἀφῆκε κηλίδα ἐπὶ τῆς μνήμης τῆς ἀνωτέρας Ἱεραρχίας τῶν χρόνων ἐκείνων.

Κατενόησεν ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς τὴν ἀνάγκην ἐπαφῆς πρὸς τὴν Ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἅμα ἐπεδίωξε τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῆς [74]. Εἶνε δύσκολον νὰ καθορισθῇ μετ' ἀκριβείας ὁ χρόνος τῆς πρὸς τὴν Ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν ἐπιστολῆς τοῦ Πατριάρχου [75]. Ἐγράφη αὕτη, ἐν πάσῃ περιπτώσει, πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῆς Εἰκονομαχίας. Ἀφορμὴν πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν πόθων αὐτοῦ ἔδωκεν ἡ ἐξ Ἀρμενίας εἰς ΚΠόλιν ἄφιξις πρεσβυτέρου τινός, Στεφάνου ὀνομαζομένου, ὅστις διὰ ζωηρῶν χρωμάτων παραστήσας τὰς ταραττούσας τὴν Ἀρμενικὴν Ἐκκλησίαν διαφωνίας παρεκάλεσε τὸν Πατριάρχην ὅπως γράψῃ πρὸς αὐτήν, ἐξέφρασε δὲ καὶ τὴν προθυμίαν ὅπως ὁ ἴδιος χρησιμεύσῃ κομιστὴς τῆς ἐπιστολῆς.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ του ταύτῃ ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τοὺς Ἀρμενίους ὅτι ἡ αἵρεσις τοῦ Νεστορίου εἶνε τόσον ξένη διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὅσον καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Ἀποδεικνύει τοῦτο ἐκτιθέμενος τὴν περὶ δύο φύσεων διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συγγραμμάτων Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας. Ἐνεδείκνυτο τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν περιστάσεων, διότι τόσον οἱ Μονοφυσῖται ὅσον καὶ οἱ ἐναντίοι αὐτοῖς Νεστοριανοὶ ἐστηρίζοντο ἐπὶ τοῦ κύρους τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀνδρός [76]. Ἐν τοῖς συγγράμμασι Κυρίλλου τοῦ Ἀλεζανδρείας συναντῶμεν πράγματι τοιαύτας ἐκφράσεις, αἵτινες καὶ τοῖς Νεστοριανοῖς ἠδύναντο νὰ παράσχωσιν ἀφορμὴν ὅπως καὶ τοῦτον παραστήσωσι συνήγορον τῆς κακοδοξίας αὐτῶν. Τοιαύτη λ.χ. ἡ ἔκφρασις: **«μία φύσις τοῦ Θεοῦ Λόγου σεσαρκωμένη»**. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κύριλλος, κατηγορηθεὶς ἐπὶ Μονοφυσιτισμῷ, ἀναλύει ἐν ὑστέροις αὐτοῦ συγγράμμασι τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, ἠδύνατο ὁ Πατριάρχης Γερμανός, καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ φυσικόν, ἐπὶ τῶν ἔργων τούτων νὰ βα-

---

[74] J. Andreeff, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 182.

[75] Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀγγ. Μαΐου (Bibliothaeca nova Patrum, σ. 585-594) καὶ ἀνεδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Migne (Π. Ε, τόμ. 98, στ. 135-146) ὑπὸ τὸν τίτλον «Sancti Germani Patriarchi Constantinopolitani Epistola ad Armenios».

[76] А. П. Лебедефъ, Вселенскіе соборы IV и V вѣка. Обзоръ ихъ догматической дѣятельности въ связи съ направленіями школъ Александрійской и Антіохійской, Москва, 18 6, σ. 196.

σισθῇ διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ τὰς πλάνας τῶν Ἀρμενίων, στρέφων τοιουτοτρόπως κατ' αὐτῶν τὰ ἴδια αὐτῶν ὅπλα. «Πιστεύομεν, γράφει, ὅτι πρὸ τῆς ἑνώσεως, τ. ἔ. πρὶν ἢ ὁ Μονογενὴς Λόγος τοῦ Θεοῦ προσλάβῃ τὴν ἡμετέραν φύσιν, μίαν ἐκέκτητο φύσιν, τὴν θείαν, ὡς ὁ Πατὴρ καὶ τὸ Πνεῦμα. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐνσάρκωσιν δύο ἐν αὐτῷ ἀναγνωρίζομεν φύσεις ἀνακηρύττοντες αὐτὸν τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον, καὶ μετὰ τοῦ Κυρίλλου (juxta Cyrilli sensum) πιστεύοντες εἰς τὸν σαρκωθέντα Μονογενῆ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὅταν δὲ περὶ σαρκώσεως ὁμιλοῦμεν δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ προσέλαβε φύσιν διάφορον τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου αὐτῷ ἀποδοθείσης, διότι δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ **δύο σεσαρκωμένων φύσεων**, ἀλλὰ περὶ **μιᾶς**, τ. ἔ. περὶ τῆς φύσεως τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἐσαρκώθη λαβοῦσα τὸ σῶμα, τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πνεῦμα... Τοιουτοτρόπως ἐδίδαξαν ἡμᾶς οἱ ἅγιοι πατέρες νὰ σκεπτώμεθα καὶ νὰ πιστεύωμεν καὶ πρὸ πάντων ὁ σοφὸς Κύριλλος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο φύσεων θείας καὶ ἀνθρωπίνης, ἐν τῷ ὁποίῳ δεικνύει ὅτι ἡ ἕνωσις αὕτη οὐδεμίαν ἐπέφερεν ἀλλαγὴν καὶ ὅτι ἑκάστη φύσις διετήρησε τὰς ἰδιότητας αὐτῆς» 77). Προάγει τοιουτοτρόπως τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου τῆς Χαλκηδόνος, ὁ ὅρος τῆς ὁποίας οὐδόλως διαφέρει τῆς ἀνωτέρω ἐκτεθειμένης διδασκαλίας, καὶ τῆς Δευτέρας δὲ ἐν ΚΠόλει, ἧς ὁ Ζ' κανών, περιέχων καταδίκην τῶν αἱρετικῶν, ἰδιαιτέρως καταδικάζει τὴν περὶ ἑνώσεως ἐν Χριστῷ τῶν δύο φύσεων κακόδοξον σκέψιν 78).

Μετὰ τὴν κατὰ τρόπον πειστικὸν διὰ τοὺς Ἀρμενίους καταπολέμησιν τῆς περὶ ἑνώσεως ἐν Χριστῷ τῶν δύο φύσεων κακοδοξίας, φυσικὸν ἦτο νὰ μεταβῇ ὁ ἱερὸς Πατὴρ εἰς τὴν μετὰ τῆς διδασκαλίας ταύτης στενώτατα συνδεομένην διδασκαλίαν περὶ τῶν δύο θελήσεων 79). Τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ ἀντλεῖ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν συγγραμμάτων Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου 80) καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου 81).

77) Epistola ad Armenios, στ. 137CD - 138AB.

78) Ἔνθ' ἀνωτέρω, στ. 138CD - 139AB.

79) Ἡ σκέψις αὕτη ἐκφράζεται καὶ ἐν τῷ «περὶ αἱρέσεων καὶ συνόδων» συγγράμματι τοῦ Γερμανοῦ: «ὁ τὴν τετάρτην Σύνοδον δεχόμενος καὶ τὴν ἕκτην ἐδέξατο, εἴπερ λογισμοῦ καὶ νοὸς κεκριμένου ἐντὸς καθέστηκε. Ἡ γὰρ τῆς ἕκτης συνόδου ῥίζα καὶ θεμέλιον καὶ βάσις ἐστηριγμένη ἡ τετάρτη πέφυκε σύνοδος». (Migne, ἔνθ' ἀνωτέρω, στ. 81-82).

80) Ἐκ τῶν τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου ἀναφέρει καὶ ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τινος πρὸς Εὐσέβιον, Λουκιανὸν καὶ τοὺς συντρόφους αὐτῶν (ἔνθ' ἀνωτέρω στ. 146), ἄγνωστον τὴν σήμερον, τῆς ὁποίας ὅμως ἀπόσπασμα εὑρεθὲν ὑπὸ τοῦ καρδιναλίου Ἀγγ. Μαΐου κατεχωρίσθη ὑπὸ τοῦ Migne ἐν τῇ Πατρολογίᾳ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ ἱ. Πατρὸς (τόμ. 26, στ. 1326).

81) Epistola ad Armenios, στ. 141-142A, 143-144.

Ὅλη ἡ ἐπιστολὴ διαπνέεται ὑπὸ πνεύματος ἐπιεικείας πρὸς τοὺς πεπλανημένους καὶ εἰλικρινοῦς πόθου πρὸς ἐπιστροφὴν αὐτῶν καὶ ἕνωσιν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀποδείξας ὅτι ἀδίκως ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία κατηγορεῖται ἐπὶ Νεστοριανισμῷ καὶ Μονοφυτισμῷ, καὶ ἐπιδεξίως καταπολεμήσας τοὺς ὑποστηρίζοντας τὰς δύο ταύτας αἱρέσεις, οὐδόλως ἐπικαλεῖται ὁ Πατριάρχης τοὺς κεραυνοὺς τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῶν τἀναντία φρονούντων, μετὰ πάσης μάλιστα ταπεινοφροσύνης παρακαλεῖ τοὺς Ἀρμενίους νὰ ὑποδείξωσιν αὐτῷ ἐάν τι ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων φαίνεται δυσπαράδεκτον αὐτοῖς ἢ ἀμφίβολον, ζητοῦντες νέας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις: Quod si forte vos (in Christo Jesu dico) contrarium aliquid intellectui vestro in nostro scripto deprehenderitis, ne, quaeso, id significare junctemini, quidquid nempe vobis libuerit, magisque accuratam dubiorum vestrorum solutionem exquirite» [82]).

Μετὰ πολλῆς πιθανότητος δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἡ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐπικοινωνία δὲν περιωρίσθη εἰς μίαν καὶ μόνην ἐπιστολήν, αὐτὴν τὴν μέχρις ἡμῶν ἀρμενιστὶ μόνον διατηρηθεῖσαν [83]). Εἰς τὴν σύνοδον τῆς Ταρσοῦ, τὴν συγκληθεῖσαν τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων τοῦ 1196, ὡς ἐξῆς προσηγόρευσαν οἱ Ἀρμένιοι Ἐπίσκοποι τοὺς Ἕλληνας Ἐπισκόπους: «Patres vestri ac nostri singulis temporibus ad pacem conciliandam impemso labore incubuerunt; ut venarabilis, strennuus ac probus Patriarcha vester Germanus, quid *litteras* ad Armenios misit, spirituali charitate ac fide ortodoxa plenas» [84]).

Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀλληλογραφίας ταύτης; Ὁ Ter-Mikelian παραδέχεται ὅτι εἰς τὴν ὡραίαν δογματικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ ὁ Καθολικὸς Ohannès III Otznétzi (717-728), συνεννοηθεὶς μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν Ἐπισκόπων, ἐν συνόδῳ συγκληθείσῃ ἐν Μαλαζκὲρτ (719), ἀπήντησε διὰ νέας καταδίκης ὅλων τῶν αἱρετικῶν καὶ ὑποστηρίξεως τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ [85]). Πιθανωτέρα ὅμως φαίνεται ἡ γνώμη ἐκείνων, οἵτινες διισχυρίζονται ὅτι ὁ Ἰωάννης εὐμενῶς ἐδέχθη τὰς προτάσεις τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ, ἐν οἷς ὁ Hengenröther [86]) καὶ ὁ Tcham-

---

[82]) Epistola ad Armenios, στ. 146A.

[83]) Κατὰ παράκλησιν τοῦ Ἀγγ. Μαΐου, ὅστις ὑπέθεσε τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἔκ τινος παραπομπῆς παρά τινι λόγῳ τοῦ Ἰωάννου Otznétzi μετεφράσθη εἰς τὴν Λατινικὴν ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Odoard Hurmutius.

[84]) Ang. Mai, Noticium ad Epistolam ad Armenios, Migne τόμ. 98, στ. 133-134,— Cl. Galano, Consiliationis Ecclesiae Armenae cum Romana, τόμ. Γ', σελ. 341.

[85]) Arsak Ter-Mikélian, Die Armenische Kirche in ihren Beziehungen zur Byzantinischen vom IV bis zum XIII Jahrhundert, Leipzig, 1892, σ. 73-74.

[86]) Photius, τόμ. Α', σ. 480-481.

tchan [87]), ἐπιμαρτυρουμένη καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Ἀρμένιοι ἑορτάζουσι τὴν μνήμην τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμέραν (12 Μαΐου). Ὁ Cl. Galano παρατίθησι μάλιστα καὶ διὰ ποίων ἐγκωμίων οἱ Ἀρμένιοι γεραίρουσι τὴν μνήμην αὐτοῦ, παραλαβὼν ἔκ τινος Ἀρμενικοῦ Μηναίου τὰ ἑξῆς: « Cum fuisset sanctus doctor Germanus, vitae sanctimonia celebris, omniuque sapientia decoratus, nec non humilis spiritu, purus corde, pacificus, mansuetus, pius, hospitalis et amator pauperum, divina electione, communique Episcoporum et Patriarcharum consensu creatus fuit Constantinopolis Partriarcha, evasitque strennuus pastor, ac veritatis fidei Orthodoxae magister, Christo ipso consimilis » [88]).

(Ἀκολουθεῖ).

---

[87]) M. Tchamtchan, Histoire d'Arménie, Βενετία, 1784 - 1787, τόμ. Β', σελ. 571 - 572.

[88]) Consiliationis Ecclesiae Armenae cum Romana, τόμ. Γ', σελ. 79.

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩι ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 69).

Ἀριθ. 492

« *Μαθήματα ἐγκύκλια* ».

1. «*Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου* ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ περὶ καθ' ἑαυτὸν ἔπη· δι' ὧν παροτρύνει λεληθότως ἡμᾶς πρὸς τὸν ἐν Χριστῷ βίον». Ἄρχ: Παρθενίην στεφάνοις ἀναδήσομεν... (φ. 28).

2. Τοῦ αὐτοῦ «Ἔπαινος παρθενίης». Ἄρχ: Παρθενίην στεφάνοις ἀναδήσομεν... (φ. 28).

3. Τοῦ αὐτοῦ «ὑποθῆκαι παρθενίας». Νίκη μὲν δὴ σεῖο... (φ. 59β).

4. Τοῦ αὐτοῦ «πρὸς Σέλευκον», μετὰ καλλιτεχνικοῦ ἐγχρώμου ἐπιτίτλου καὶ μεγάλου κεφαλαιώδους γράμματος. Ἄρχ: Χαίρειν κελεύω.... (φ. 89).

5. Τοῦ αὐτοῦ «ὁ Χριστὸς πάσχων», ὡσαύτως μετὰ κεχρωματισμένων κοσμημάτων. Ἄρχ: Ἐπεὶ δ' ἀκούσας... (φ. 103β).

6. *Ὁμήρου* Βατραχομαχία. Ἄρχ: Ἀρχόμενος πρῶτον μουσῶν.... (φ. 125).

7. Τοῦ αὐτοῦ «ἀνακρεόντειοι». Ἄρχ: Ἄπορον βίου τὸ τέρμα... (φ. 126).

8. *Κάτωνος* «γνῶμαι παραινετικαί». Ἄρχ: Ἀναπολήσας ἐγώ.... (φ. 160).

9. *Ὁμήρου* Βατραχομαχία (φ. 175β).

10. *Κάτωνος* γνῶμαι παραινετικαὶ δίστιχοι, ἃς μετήνεγκεν ἐκ τῆς τῶν λατίνων φωνῆς εἰς τὴν ἑλληνίδα διάλεκτον Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανούδης.

Ἄρχ: Ἀναπολήσας ἐγώ... (φ. 188α). Ἐν τέλει «τέλος τῶν τοῦ Κάτωνος γνωμῶν, ἔτει σωτηρίῳ ‚αψλθ′ Μαρτίου 9, τῇ πέμπτῃ τῆς α′ τῶν νηστειῶν, παρὰ Νικολάου Ἱεροδιακόνου τοῦ Τραπεζουντίου».

11. ***Χρυσᾶ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου.*** Ἄρχ: Ἀθανάτους μὲν πρῶτα... (φ. 199β).

12. «***Βασιλείου τοῦ Ρωμαίων Βασιλέως*** κεφάλαια παραινετικὰ ξστ′ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Λέοντα, ἔχοντα ἀκροστιχίδα. Βασίλειος ἐν Χῷ Βασιλεὺς Ρωμαίων Λέοντι τῷ πεποθημένῳ υἱῷ συμβασιλεῖ». Ἄρχ: Βιωφελές τι χρῆμα... (φ. 202).

13. ***Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας*** παιδεία βασιλικὴ πρὸς τὸν Πορφυρογέννητον, πρῶτον μέρος πανηγυρικόν. Ἄρχ: Δῶρόν τι καὶ ἐγώ.... (φ. 242).

14 Κανὼν Τριαδικός, οὗ ἡ ἀκροστιχίς: Μίαν σε μέλπω τὴν τρισήλιον φύσιν. Ποίημα Μητροφάνους (φ. 266).

15. Ἐκ τῶν τοῦ σοφωτάτου ***Συνεσίου.*** Ἄρχ: Παῖδα ἐγὼ λόγους ἐγεννησάμην (φ. 302). Τὸ κείμενον τῶν ἀνωτέρω ἐστὶν ἐσχολιασμένον

Ἡ στάχωσις βυρσίνη.

Ἀριθ. 493.

Τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 533, μ. 0,21 π. 0,15, γραφὲν παρὰ ***Γρηγορίου Βλάχου Ἱερομονάχου,*** τοῦ ἐκ Κρήτης, τοῦ Σιναΐτου, ἐν ἔτει 1650-1660.

1. «Εἰς τὰ περὶ ψυχῆς τοῦ Ἀριστοτέλους βιβλία σύντομος παράφρασις καὶ ζητήματα παρὰ Γερασίμου Ἱερομονάχου Βλάχου τοῦ Κρητός, τοῦ τῶν ἐπιστημῶν κοινοῦ καθηγητοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ταπεινοῦ κήρυκος» ἐν βιβλίοις τρισὶ μετὰ προοιμίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «ἐπειδήπερ οὐδεμία γένεσις ἢ φθορά...» (φ. 17-30). Τῶν βιβλίων τούτων προτάσσεται πίναξ ἀκριβὴς κατὰ σελίδας καὶ κεφάλαια (φ. 1-14).

2. ***Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου*** θεολογικὴ πραγματεία κατὰ Ἑλλήνων, διηρημένη εἰς κεφάλαια 103, γραφέντα κατὰ τὸ ‚αχνη′, μετὰ πίνακος τῶν περιεχομένων καὶ ἐκ τετραδίων 15 συνιστάμενα. Ἄρχ: Ἡ δὲ περὶ τὴν σοφίαν σπουδὴ τῶν ἄλλων... (φ. 305-493).

3. «Τοῦ σοφωτάτου ***Μιχαὴλ Χορτακίου*** τοῦ Κρητὸς ἀπάνθισμα» γραφὲν καὶ τοῦτο παρὰ Γρηγορίου τοῦ Σιναΐτου, συνιστάμενον ἐξ ἑπτὰ κεφαλαίων, ὧν τὸ πρῶτον περὶ ὀπτασίας τῶν ἁγίων. Ἄρχ: Καίπερ τὸ θεῖον ὡς πρὸς ἡμᾶς ὅτι μάλιστα... (φ. 495-507).

4. «Ὡραιοτάτη ἐξήγησις τοῦ ὡραιοτάτου θεολογικοῦ ἀπανθίσματος παρὰ τοῦ λογιωτάτου Γρηγορίου ἱερομονάχου Μελισσηνοῦ τοῦ Κρητὸς καὶ

Σιναΐτου κατὰ τὸ ‚αχμη' ἔτους», ἧς προτάσσεται καὶ τὸ κατωτέρω ἐπίγραμμα «*τοῖς ἐντυγχάνουσι τῷ βιβλίῳ τούτῳ*»

«θεολογίης λειμὼν τελέθω ἴον ἀγλαόκαρπος
εἰ τοίνυν ποθέεις ταίνια δρεψόμενος
εἴσιθι, σύλλεξον, τοῦδ' ὀσφραίνεσθ' ἀμαράντου
ἔνιδε, ἀμφικομῶν, Γρηγορίου καμάτοις». (φ. 508α).

Τοῦ ἐπιγράμματος ἕπεται α') πίναξ τῶν περιεχομένων (φ. 508β), εἶτα β') μία ἐπιστολὴ τοῦ Ἐξηγητοῦ «Τῷ λογιωτάτῳ καὶ αἰδεσιμωτάτῳ μεγάλῳ Πρωτοσυγκέλλῳ τῆς καθολικῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. κ. Μητροφάνει τῷ Γεράρδῃ (ἔτος ‚αχνη')», ἐν ᾗ συγγραφέα τοῦ ἑλλ. κειμένου καλεῖ Μελέτιον τὸν Φιλαδελφείας (τ. ἔ. τὸν Χορτάκιον) καὶ εἶτα γ') τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου. Ἀρχ: Ἐπειδὴ ὁ Θεός, ὡς πρὸ τοῦ λόγου μας... (φ. 510α).

Ἡ στάχωσις συνήθης.

Ἀριθ. 494.

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 110, μ. 217 π. 0,15, οὗ ἐν τέλει «ἐκ τῶν τοῦ Κηρίτζης τὸ βιβλίον».

1. ***Ναθαναὴλ Χύχα*** «κεφάλαια κατὰ Λατίνων μὲ τὰ ὁποῖα λογιάζουσι νὰ ἀποδείξωσι πῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ καὶ πρὸς ταῦτα λύσεις τῶν Γραικῶν μὲ τὰς ὁποίας ἀναιροῦσι τὰ ὅσα οἱ Λατῖνοι λέγουσι». Ἀρχ: Ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην πῶς ἐκεῖνος πέμπει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον... (φ. 1).

2. ***Νικολάου ἐπισκόπου Μεθώνης*** «κεφαλαιώδης ἔλεγχος τοῦ παρὰ Λατίνοις καινοφανοῦς δόγματος τοῦ ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεται, εἰς κοινὴν γλῶτταν». Ἀρχ: Ὁμολογούμενον εἶνε πῶς ὅλη ἡ θεότης εἶναι μονάς... (φ. 67).

Σημείωσις. Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ περιβοήτου πλαστογράφου Κωνσταντίνου Σιμωνίδου «Νικολάου τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Μεθώνης Λόγος πρὸς τοὺς Λατίνους περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὅτι ἐκ τοῦ Πατρὸς οὐ μὴν καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεται, πρῶτον ἤδη ἐκδιδόμενος ὑπὸ Κ. Σιμωνίδου ἐν Λονδίνῳ, ‚αωνη'». Ἐν τῇ ἐκδόσει ταύτῃ προτάσσεται καὶ ὁ βίος τοῦ Νικολάου πλήρης ψευδῶν καὶ πεπλασμένων περὶ αὐτοῦ εἰδήσεων. (Βλπ. καὶ Α. Δημητρακοπούλου Ἐκκλ. Βιβλιοθήκη τ. Ι. σελ. 359-380).

3. «Ἐκ τῶν τοῦ Μακαριωτάτου πατρὸς ἡμῶν ***Μελετίου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας*** (τοῦ Πηγᾶ) ἐπιστολῶν, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος». Ἀρχ: Τί τοίνυν φατέ... (φ. 50).

4. «Ἐγχειρίδιον διδασκάλου τινὸς (Ναθαναὴλ τοῦ Χύχα) περὶ τῶν

πρωτείων τοῦ Πάπα». Ἀρχ: Δὲν εἶνε ἄλλο διὰ τὸ ὁποῖον ὡς λέγουσι... Τέλος γράμμασιν ἐρυθροῖς «Χριστὲ δίδου πονέσαντι σὴν πολύολβον ἀρετήν».

Σημείωσις. Τὸ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα ἐγχειρίδιον αὐτοῦ ληφθὲν ἐκ τοῦ 76ου κώδικος τῆς τοῦ Λουγδούνου τῶν Βαταυῶν Βιβλιοθήκης ἐξεδόθη τύποις ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ναθαναὴλ Χύχα τοῦ Ἀθηναίου ἐγχειρίδιον περὶ τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα. Ἐκδίδοται τὸ πρῶτον ἐκ χειρογράφου τῆς τοῦ Λουγδούνου τῶν Βαταυῶν Βιβλιοθήκης ὑπὸ Ἀνδρονίκου Κ. Δημητρακοπούλου, ἀρχιμανδρίτου. Ἐν Λειψίᾳ τύποις Γέϊσεκε καὶ Δεβριὲν 1896» (βλπ. καὶ Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθ. Α. Κεραμέως τ. Δ′ σ. 98).

Ἡ στάχωσις χαρτίνη, φέρουσα ἔξω τῆς πρώτης πινακίδος «περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος», ἐπὶ δὲ τῆς ῥάχεως τὰ περιεχόμενα τοῦ τεύχους.

Ἀριθ. 495.

«***Νόμιμον***» ἀδήλου τινός, ἐν κεφαλαίοις 276, τῶν ὁποίων ἀκριβὴς πίναξ περιείληπται ἐν φ. 4α,-16β καὶ ὧν τὸ πρῶτον «περὶ ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν ὅταν προσκυνοῦμεν καὶ πῶς ἔχομεν χρείαν νὰ κάμνωμεν τὸν σταυρόν μας καὶ τί δηλοῖ ὁ σταυρὸς ὁποῦ κάμνομεν εἰς τὸ σῶμα ἡμῶν». Ἀρχ: Τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι χρέος ὅταν προσκυνῇ νὰ σμίγῃ τοὺς τρεῖς δακτύλους... Τὸ δὲ τελευταῖον: περὶ ποτηρίου εἰ καλύψει ὁ ἱερεὺς κενὸν μὴ ποιήσας ἕνωσιν, ὕστερον δὲ γνῷ τί ποιήσας. Ἀρχ: Ἐὰν τῇ λήθῃ τοῦ ἱερέως συμβαίνῃ μὴ ἕνωσιν.... Ἔστι δὲ τοῦτο:

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΗ′ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 163, μ. 0,215 πλ. 0,154, ὧν τά: 3, 17, 18, 19, 160, 161. 162 ἄγραφα, φέρον ἐν τέλει διὰ συμπλέγματος κεφαλαιωδῶν γραμμάτων: «Ἰγνάτιος ἱερεὺς Ζαγορέος». Ἐν φ. 156 κεφ. 274ον διαλαμβάνεται τὸ «πῶς γράφουν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Μοσχοβίας» «Ὁ Δεῖνας ἐλέῳ Θεοῦ Πατριάρχης... τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης... Τῷ κρατίστῳ, θεοσεβεστάτῳ καὶ ὀρθοδοξοτάτῳ βασιλεῖ τῷ πάσης Ῥωσίας αὐτοκράτορι, Βλαδιμορίας, Μοσχοβίας καὶ Νοβογραδίου, Βασιλεῖ καλανίου καὶ ἀσδραχανίου, αὐθέντῃ Μοσχοβίας καὶ μεγάλῳ Κνιέζῃ Σμολάκας, Τιβερίας, Ἰουγκαρίας, Πορμοσκίας, Βουλγαρίας καὶ τῶν λοιπῶν, κυρίῳ καὶ μεγάλῳ ἡγεμόνι νέου γένους γῆς νισδωνίας, τζσινιγοβίας, Ῥεζανίου, Ῥοστοβίου, ἰστροσλαβίας καὶ τῆς λευκῆς λίμνης, λυφλωνίας, ὑδωρίας, κωντιδίου καὶ πάσης γῆς Σιβηρίας καὶ πάντιος (;) μέρους τοῦ ἡμηνεκτίου προστάτῃ καὶ κυρίῳ γῆς ἑβραϊκῆς καὶ γῆς καβαρδιακῆς, τζισικανιῶν καὶ χωρίων καὶ δουκῶν καὶ πολλῶν ἑτέρων ἡγεμονιῶν, κυρίῳ καὶ ἐξουσιαστῇ, χάριν, ἔλεος καὶ κατ᾽ ἐχθρῶν νίκην, τοῦ σοῦ κράτους καὶ παντὸς παλατίου καὶ τοῦ στρατοπέδου».

Ἐν τῷ φ. 163 γέγραπται ἡ ἑξῆς σημείωσις:

«Ἐνθήμισης εἰς τοὺς 1775 εἰς τὸν πρότων μήναν τοῦ παρόντος ἔτος Ἰανουαρίου 11/24 ἡμέρα Κυριακῇ, ὄρες 11/12η εὐγένοντας τὸ φεγγάρι, σιμίον μέγα ἐφάνι ὁποῦ ηυγε ὀσὰν ἕνα καλάθι μεγάλο τὸ ὁποῖον ἤτων τὸ ἥμεισι σκεπασμένων μήαν χλαμήδαν μάβριν, τὸ ὁποῖον τῷ εἶδαν πολὺ ἄνθρωποι καὶ τῶ εἶδα καὶ ἐγὼ ὁποῦ γράφω, ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος (ἀκολουθοῦσιν ἕτεραι δύο σειραὶ πλὴν ἐσβεσμέναι)». Ἐν δὲ φ. 115 «ἐν ἔτη 1777 μαήου 18 μπροστήτερα ἄπο το μεσιμέρη σημάδη ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανὸ ὀσὰν μπαλόνι μεγάλο τροχὸς καὶ μέσα ὁ ἥλιος καὶ ὁ τροχὸς ἦταν δήο λογιόν».

Ἡ στάχωσις βυρσίνη ἐφθαρμένη κατὰ τὴν ράχιν.

Ἀριθ. 496.

«***Γρηγορίου Κορεσίου θεολόγου τῆς Μ. Ἐκκλησίας τοῦ ἰατροῦ ἐγχειρίδιον περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος***».

Τεῦχος χάρτινον γραφὲν περὶ τὰ τέλη τῆς ΙΖ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 134, μ. 0,21 πλ. 0,155, κολοβόν. Ἀρχ.: Ἐχομένοις ἡμῖν τῆς προόδου περὶ τοῦ θείου καὶ ζωαρχικοῦ Πνεύματος....

Σημείωσις. Πληρέστατον ἐκδεδομένον βλπ. τοῦτο ἐν Δοσιθέου Τόμῳ Καταλλαγῆς.

Ἀριθ. 497.

«***Γραμματικὴ συντεθεῖσα παρὰ τοῦ Λογιωτάτου καὶ Σοφωτάτου κυρίου κυρίου Νικοδήμου τοῦ Μαζαρράκη τοῦ ἐκ Φερρῶν τῆς Θεσσαλίας***».

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 137, μ. 0,20 πλ. 0,144, ὧν τὸ κείμενον ἐν ἑκάστῃ σελίδι μονόστηλον περιλαμβάνει γραμμὰς 29 (0,17 × 0,12).

Μετὰ τὸ 29 φύλλον προστίθενται ἕτερα τέσσαρα, τοῦ τετάρτου ὄντος ἀγράφου, πλὴν ἄλλου τινὸς ἀντιγραφέως, ἅτινα περιλαμβάνουσι «περὶ ὀρθογραφίας, ἥτις μετεφράσθη ἐκ τῶν τοῦ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ καὶ ἐφηρμόσθη εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας». Ἀρχ.: Ὀρθογραφίαν τὴν καλὴν ἂν θέλῃς νὰ τὴν ξεύρῃς στὸ ῥῆμα καὶ τὸ ὄνομα πρέπει νὰ τὴν γυρεύῃς...

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΓΓΕΛΟΥ Α. ΒΟΥΔΟΥΡΗ

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΡΩΤΗΣ

§ 1. Πολὺ πρὶν ἢ χρησιμεύσῃ ὁ χῶρος οὗτος διὰ τὴν κτίσιν αὐτόθι μοναστηρίου, ἐχρησίμευσεν ὡς τάφος ἔνθα ἐναπετέθησαν τὰ ὀστᾶ ἑνὸς τῶν μεγάλων βασιλέων τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τοῦ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου[1] († 820) πεσόντος θύματος τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιπάλων. Βραδύτερον, μετὰ δύο καὶ πλέον αἰῶνας, ἐπὶ τοῦ χώρου τούτου ἠγέρθη μοναστήριον, ὅπερ ἐπέπρωτο διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἄλλοτε ἐρειπούμενον καὶ ἄλλοτε ἀνακαινιζόμενον, παρὰ τὰς δυσμενεῖς περιστάσεις καὶ τὰς ἀνωμαλίας τῶν καιρῶν, νὰ συνεχίσῃ τὴν ὕπαρξίν του καὶ νὰ φθάσῃ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐκφεῦγον ἑκάστοτε τὸν ὁλοτελῆ ἀφανισμὸν ὃν δὲν κατώρθωσαν νὰ διαφύγωσι πλεῖστα ἄλλα ἀκμάσαντα ἄλλοτε μοναστήρια περὶ τὸ Βυζάντιον.

§ 2. Κτίστης τοῦ «περὶ τὸ τῆς νήσου μετεωρότερον» μοναστηρίου ἀνεφέρεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ζωναρᾶ (Ἱστορ. ΙΗ΄ ιε΄) Ρωμανὸς ὁ Διογένης[2], ὅστις ἵδρυσε τοῦτο[3]) μικρὸν μετὰ τὴν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον τοῦ

---

1) ***Κωνστ. Παπαρρηγοπούλου***, ἔκδ. β΄ Ἱστορίας Ἑλλην. Ἔθνους, Τόμ. Γ΄ σελ. 609-517.— ***Κωνσταντινιάς***, ἔκδ. β΄, ἐν Κων/πόλει, 1844, σελ 209-210 — ***Σκαρλ. Βυζαντίου*** Κων/πολις, Ἀθῆναι, 1862, Τόμ. Β΄, σελ. 293.— ***Φιλαρέτου Βαφείδου*** Ἐκκλ. ἱστορ., ἐν Κων/πόλει, 1886, Τόμ. Β΄. σελ. 43-45.— Schlumberger Les îles des Princes II, 1925, p. 64.

2) ***Κωνσταντινιάς***, αὐτόθι, σελ. 209. Κωνσταντινούπολις αὐτόθι σελ. 291.— ***Μ. Πρ. Ἀθηναγόρα*** Περὶ μονῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Πριγκηποννήσων, ἐν Νέῳ Ποιμένι Γ΄, τευχ. 7, σελ. 392.— ***Σάρδεων Γερμανοῦ***, Ἡ ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ ἱερὰ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς Θ. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐν ***Ὀρθοδοξίᾳ***, ἔτος Ζ΄, τεῦχ. 74, Φεβρ. 1932, σελ. 74.

3) Οἱ παραδεχόμενοι ὅτι ὁ Ρωμανὸς δὲν ἵδρυσεν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ἐκ βάθρων

Βυζαντίου ἄνοδον αὐτοῦ. Τὸ μοναστήριον τοῦτο ἔλαβε τὴν μεγαλυτέραν ἐπισημότητα ἀπὸ τὸν ἱδρυτὴν αὐτοῦ, ὅστις ὑπῆρξε μία ἐξέχουσα προσωπικότης τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, τῆς ὁποίας ἐγένετο βασιλεὺς ἐπὶ τριετίαν (1068-1871) καὶ τῆς ὁποίας τοῦ μεγαλείου ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἐνθουσιώδης ἀγωνιστής. Ρωμανὸς ὁ Διογένης εἶναι ἀπὸ τὰ μεγάλα θύματα τῆς προδοσίας τῶν περὶ αὐτόν. Διότι ὅταν μετηνέχθη εἰς τὴν νῆσον Πρώτην καὶ ὡδηγήθη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἱδρυμένον ὑπ' αὐτοῦ μοναστήριον, ὅπου ἐνεκλείσθη ὁ μέγας αὐτοκράτωρ, ἦτο πλέον πτῶμα· «ὠμότατα τὰ ὄμματα ἐκκοπείς, ὡς λέγει ὁ χρονογράφος, καὶ μηδὲ νοσηλείας τῆς δεούσης τυχὼν πρὸς θεραπείαν τῶν πληγῶν περιῆλθεν εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν»· διότι «διωδήκει τὴν κεφαλὴν καὶ αἱ πληγαί, προσθέτει ὁ αὐτὸς χρονογράφος, ἐξέζεσαν σκώληκας καὶ ὁ ἀὴρ ὁ περὶ ἐκεῖνον δυσωδίας μεστὸς ἐγένετο ἐκ τῆς σήψεως». Αἱ ἠμελημέναι πληγαί του ἦσαν φωλεαὶ σκωλήκων καὶ ἀπέδιδον δυσωδίαν. Ἀγογγύστως καρτερῶν καὶ τοὺς πόνους του καὶ εὐλογῶν καὶ δοξάζων τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ μετ' ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη λαμπρότατα ὑπὸ τῆς βασιλίσσης συζύγου του Εὐδοκίας [4]) κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ 1071.

§ 3. Ἐὰν τὸ μοναστήριον τοῦτο ὑπῆρχε μέχρι τῶν χρόνων τῆς ἁλώσεως ἢ ὄχι, περὶ τούτου ἐλλείπουσι πληροφορίαι. Ὅτι μετὰ τὴν ἵδρυσιν αὐτοῦ διετηρήθη ἐπὶ ἱκανὸν χρόνόν, τοῦτο μαρτυρεῖται ἀπὸ Μανουὴλ Α' τὸν Κομνηνὸν αὐτοκρατορεύσαντα ἐπὶ τριάκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη (1143-1180), ὅστις τὸ 1146 καὶ εἶτα τὸ 1158 ἐν χρυσοβούλλῳ αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἀναφέρεται καὶ εἰς προηγούμενον τοιοῦτον, ἀπαριθμεῖ δέκα μοναστήρια τῶν Πριγκηπονήσων: Πρώτης, Ἀντιγόνου (Ἀντιγόνης), Χάλκης, Πριγκήπου, Κωδωνοῦ (τοῦ Κουδουνᾶ), Τραγ(χ)ονησίου (Πήττας), Ὀξείας, Πλάτης, Τερεβίνθου, Ἰάτρου (Νέανδρος) [5]). Διὰ τοῦ χρυσοβούλλου τούτου ὁ Μανουὴλ παρέχει πολλὰ δίκαια καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦτο τὸ ἐν τῇ Πρώτῃ, ὅπερ

τὸ ἐνταῦθα μοναστήριον, ἀλλ' ἀνεκαίνισε προϋπάρχον καὶ ἐρειπωθὲν ἐν τῷ μεταξὺ τοιοῦτον, ἐν ᾧ εἶχεν ἐγκλεισθῇ Μιχαὴλ ὁ Ραγκαβὲ καρεὶς μοναχὸς καὶ ἐκεῖ ἀποθανὼν (**R. Janin**, Les îles des Princes ἐν **Echos d'Orient** σελ. 185. 191. 192), ἐχέτωσαν ὑπ' ὄψει αὐτῶν ὅτι τὸ μοναστήριον τοῦτο εὑρίσκετο κάτω τοῦ λόφου καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σχετίζεται ὁ ἱδρυτὴς τοῦ ἄνω μοναστηρίου μὲ τὸ κάτω τοιοῦτον.

[4]) ***Κωνσταντινιάς***, σελ. 209. Βυζαντίου Κων/πολις σελ. 294.—Πρβλ. ***Μ. Π. Α.*** ἐν Ν. Ποιμένι ἔτ. Γ' τεῦχ. 7. σελ. 392 καὶ 397.

[5]) Τὸ χρυσόβουλλον τοῦτο *παρατίθεται* ὑπὸ τοῦ Βαλσαμῶνος ἐν ἑρμηνείᾳ ιβ' καν. Ζ' οἰκουμ. συνόδου (***Ράλλη καὶ Ποτλῆ*** κλπ. Β'), ἀναφέροντος καὶ ὅμοιον τοιοῦτον: Μητροπολίτου ***Κυζίκου Καλλινίκου***, Περὶ τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης, Ἀθῆναι 1925, σελ. 20.

ὑπῆρχε καὶ διετηρεῖτο τότε ἀρκετὰ καλῶς [6]). Ἐπῆλθον ὅμως καὶ αἱ ἡμέραι τῶν συμφορῶν. Τὸ 1182 ἐξεδιώχθησαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως 14,000 Φράγκοι ἔμποροι, τῶν ὁποίων τὰ πλοῖα ἀπερχομένων ἐπὶ διήμερον ἐστάθμευσαν εἰς τὰς Πριγκηπονήσους· ποίας οὗτοι καταστροφὰς δὲν ἠδύναντο νὰ διαπράξωσιν εἰς τὰ ἐπ' αὐτῶν μοναστήρια! Βραδύτερον ὅταν οἱ Σταυροφόροι κατέλαβον τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐγκαθίδρυσαν λατῖνον πατριάρχην, κατέλαβον ὅλους τοὺς ναοὺς καὶ τὰ μοναστήρια τῆς πρωτευούσης· δὲν πιστεύομεν δὲ νὰ ἐχαρίσθησαν εἰς τὰ μοναστήρια τῶν νήσων τῆς Προποντίδος. Καὶ ἡ κατοχὴ αὕτη ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ἀνακτήσεως τῆς πρωτευούσης τὸ 1262 καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἐκδιώξεως τῶν Φράγκων, ὁπότε οἱ ὀρθόδοξοι ἀνεκατέλαβον τὰ μοναστήρια καὶ ἤρχισαν ἀνοικοδομοῦντες αὐτὰ [7]).

§ 4. Οὐδόλως εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας τοῦτο διετηρεῖτο, ἂν καὶ ὄχι βεβαίως εἰς οἷαν κατάστασιν εὑρίσκετο ἄλλοτε· θὰ ἔπαθε τοῦτο πολλάκις καταστροφὰς εἴτε ἐκ πυρκαϊῶν εἴτε καὶ ἐκ γενομένων σεισμῶν. Πάντοτε ὅμως δὲν ἀφήνετο εἰς τελείαν ἐρήμωσιν. Ἡ Ἐκκλησία ἐφρόντιζε πάντοτε ἀγρύπνως περὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ καταστάσεως, καθὼς καὶ περὶ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς μοναστηρίων καὶ μὲ διαφόρους τρόπους ἐπραγματεύετο τὴν αὔξησιν τούτου, πολὺ δὲ περισσότερον ἔπραττε τοῦτο ὁσάκις ἠπείλει τὸ μοναστήριον κίνδυνος παντελοῦς ἐρημώσεως.

§ 5. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ἐπειδὴ τὸ μοναστήριον σταυροπηγιακὸν ὂν πρὸ χρόνων, εἶχε περιπέσει εἰς ἀθλίαν κατάστασιν καὶ εἰς βαρύτατον χρέος, ἐπετράπη εἰς Χίους ἐμπόρους «παρακλήσεσι καὶ ὑποσχέσεσιν ἀναπεισθέντας» ὅπως ἀνακαινίσωσι καὶ ἀνεγείρωσι τοῦτο ἐρείπιον ὄν. Πράγματι δὲ ἡ ἐκ βάθρων καὶ θεμελίων ἀνέγερσις τούτου ἤρχισε τὸ 1722 καὶ συνετελέσθη ἡ ἀνακαίνισις αὐτοῦ τῇ 10 Μαΐου 1724 δι' οἰκοδομήσεως ναοῦ περικαλλοῦς καὶ τείχων καὶ πέριξ κελλίων. Ἡ δὲ ἐποπτεία καὶ διοίκησις τοῦ μοναστηρίου ἐδόθη καὶ αὖθις εἰς τοὺς Χίους τούτους ἐπιτρόπους τοῦ ἐν Γαλατᾷ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων, οἵτινες καὶ εἶχον δαπανήσει διὰ τὴν οἰκοδομὴν [8]).

(Ἀκολουθεῖ).

---

6) ***Σάρδεων Γερμανοῦ,*** ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 75.

7) ***Κυζίκου Καλλινίκου,*** Περὶ τῆς ἱερᾶς μονῆς Ἁγίας Τριάδος κλπ. ἀν. σελ. 20.

8) ***Ὑψηλάντου,*** Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν ὑπὸ ***Γερ. Ἀφθονίδου*** 1870 σελ. 612.— ***Σάρδεων Γερμανοῦ,*** αὐτόθι ἐν ***Ὀρθοδ.*** σελ. 75 κ. ἑ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΒΑΛΟΥΚΛΗ

Τὴν Κυριακὴν τοῦ Τυφλοῦ ἐγένετο ἡ ἐτησία Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ καὶ ἐτελέσθη ἐν αὐτῇ τὸ νενομισμένον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀοιδίμων κτιτόρων, εὐεργετῶν, δωρητῶν καὶ συνδρομητῶν τῶν αὐτόθι Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων.

Κατὰ τὸ ἔθος ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Συνοδικοί, οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἰατροὶ τῶν Νοσοκομείων παρεκάθησαν τὴν μεσημβρίαν εἰς τράπεζαν παρατεθεῖσαν ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῶν ὑποδοχῶν τῆς Μονῆς. Κατὰ τὸ γεῦμα τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐκ μέρους τῆς Ἐφορίας τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ προσεφώνησεν ὁ Πρόεδρος αὐτῆς κ. Λάζαρος Κιουρκτσόγλου. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπήντησε καταλλήλως.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς διηυθύνθη ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς τὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα ἔνθα περιῆλθεν ὅλα τὰ τμήματα τοῦ Νοσοκομείου εὐλογοῦσα καὶ παραμυθουμένη τοὺς ἀσθενεῖς.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑΙ

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης ἐχοροστάτησε τῇ Κυριακῇ τοῦ Παραλύτου ἐν τῷ ἐν Βαφεοχωρίῳ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τῇ Κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, τῆς Κοινότητος Προπόδων Ταταούλων, καὶ τῇ Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πατέρων ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Πέραν.

Κατὰ τὰς χοροστασίας ταύτας τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξαν ἀπ' ἄμβωνος ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὁ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων Μάξιμος, ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας ὁ Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων Μελέτιος καὶ ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ὁ Μ. Ἐκκλησιάρχης Ἰσίδωρος.

Η ΕΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑι ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ἐπὶ τούτῳ πρὸς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν Ἁγιωτάτων Ἐκκλησιῶν Ρουμανίας καὶ Σερβίας καταρτισθεῖσα Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σάρδεων κ. Γερμανοῦ καὶ Λαοδικείας κ. Δωροθέου, ἀναχωρήσασα

ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὴν 17 λήξαντος μηνὸς Ἀπριλίου ἀφίκετο τὴν ἐπομένην διὰ Κωνστάντζας εἰς Βουκουρέστιον, γενομένη τιμητικῶς δεκτὴ ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ὑπὸ κληρικῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου κ. Μύρωνος, τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πατριαρχικοῦ Ἀποκρισιαρίου Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Κωνσταντίνου Μωραϊτάκη καὶ πολλῶν ἄλλων κληρικῶν καὶ ἐγκρίτων λαϊκῶν. Ἡ Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐφιλοξενήθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Μεγάρῳ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν τῇ Ρουμανικῇ Πρωτευούσῃ παραμονῆς αὐτῆς.

Ἡ γενομένη προσωπικὴ αὕτη ἐπαφὴ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ρουμανίας, παρεκτὸς τῶν ἄλλων ἀμοιβαίων ἐκδηλώσεων εἰς αἰσθήματα βαθείας ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς, συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν αἰσίαν διεκπεραίωσιν τῆς ἀνατεθείσης τῇ Πατριαρχικῇ Ἀντιπροσωπείᾳ ἐκκλησιαστικῆς ἐντολῆς. Κατ' ἐκφρασθεῖσαν δὲ ἐπιθυμίαν τοῦ τε Μακαριωτάτου Πατριάρχου καὶ πολλῶν Ἱεραρχῶν ὅπως περιέλθωσι καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ρουμανίας οἱ Πατριαρχικοὶ Ἀντιπρόσωποι ἐπεσκέφθησαν πολλὰς Ἱ. Μονὰς πέριξ τοῦ Βουκουρεστίου καὶ τῶν πόλεων Ἰασίου καὶ Τσερνοβιτσίου, ὡς καὶ ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ταύτας, γενόμενοι δεκτοὶ τιμητικῶς ὑπὸ τῶν οἰκείων Μητροπολιτῶν καὶ φιλοξενηθέντες ἐν τοῖς μεγαλοπρεπέσιν αὐτῶν μεγάροις. Τὴν 23 Ἀπριλίου, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, συνελειτούργησαν ἐν τῷ ἐν Ἰασίῳ Καθεδρικῷ Ναῷ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Σάρδεων, Λαοδικείας καὶ Βουκοβίνης κ. Βησσαρίων, τὴν δὲ ἐπομένην Κυριακὴν οἱ αὐτοὶ ἐν τῷ ἐν Τσερνοβιτσίῳ Καθεδρικῷ Ναῷ. Τῇ 30 Ἀπριλίου, τελευταίᾳ ἡμέρᾳ τῆς παραμονῆς τῆς Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας ἐν Ρουμανίᾳ, ἐγένετο αὐτῇ ἐπίσημος τιμητικὴ δεξίωσις ἐν ἐπὶ τούτῳ ἐκτάκτῳ Συνεδρίᾳ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας.

Τὴν ἐπομένην, 1ην Μαΐου, ἀνεχώρησεν ἡ Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεία εἰς Καρλοβίτσι (τοῦ Σερμίου) ἔνθα διαμένει ἀπὸ χρόνων ἱκανῶν ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης κ. Βαρνάβας καὶ ἔνθα συνέρχεται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας. Γενομένη καὶ ἐνταῦθα μετ' ἐνδείξεων πολλῆς ἀγάπης δεκτὴ ἐφιλοξενήθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Μεγάρῳ μέχρι τῆς 6 ἰδίου μηνός, ὅτε περάνασα καὶ ἐνταῦθα τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς ἀνεχώρησε διὰ Βελιγραδίου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα ἀφίκετο τὴν 9 παρόντος μηνὸς Μαΐου.

ΓΕΝ. ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Οὐγγαρίας κ. Γ. Μπαρκότζη ἐγένετο δεκτὸς εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ Σαββάτῳ, 23 τοῦ λήξαντος μηνὸς Μαΐου.

ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΑΘΩΝΙΑΣ ΣΧΟΛΗ

Ὁ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἄρχων Μέγας Ὑπομνηματογράφος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Ἰωάννης Παπαδόπουλος, τὴν ἰδιαιτέραν εὐσεβῆ αὐτοῦ πρὸς τὸν μοναχικὸν θεσμὸν προσοχὴν καὶ ἀγάπην ἐνδεικνύμενος, ἐγνώρισε τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὄρους, δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς αὐτήν, ὅτι μέγα μέρος τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ, ἐκ πεντακοσίων τόμων, διαφόρου ὕλης, δωρεῖται εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα ἵνα ἀποτελέσῃ βάσιν τῆς ἀρξαμένης νὰ καταρτίζηται Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερατικῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ἐν τῇ ΚΑ' αὐτῆς συνεδρίᾳ τῆς 7 Ἀπριλίου, εὐγνωμόνως

ἀποδεχθεῖσα τὴν δωρεὰν ταύτην, γενομένην εἰς μνήμην τῆς μακαρίτιδος μητρὸς τοῦ κ. Ἰωάννου Παπαδοπούλου Ἑλένης, ἀπεφάσισεν ὅπως δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς ἐκφρασθῶσι τῷ ἐξονομασθέντι δωρητῇ αἱ θερμαὶ αὐτῆς εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἱεροῦ Τόπου, καταχωρισθῶσι δὲ τὰ ὀνόματα τοῦ τε κ. Ἰωάννου Παπαδοπούλου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης εἰς τὰ δίπτυχα τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου καὶ τῆς Ἱερατικῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς εἰς μνημόσυνον αἰώνιον αὐτῶν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀοιδίμου μητρὸς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Προύσης κ. Πολυκάρπου, σεβαστῆς δεσποίνης Λευκοθέας Δημητριάδου, τὰ συλλυπητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβίβασε τῇ Α. Σεβασμιότητι ὁ Πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος. Ὁ Πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιδιάκονος ἀντεπροσώπευσε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ κατὰ τὴν κηδείαν τῆς μεταστάσης, γενομένην ἐν συρροῇ πολλοῦ ἐκκλησιάσματος ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Γέροντος Δέρκων κ. Ἰωακεὶμ μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου καὶ Λαοδικείας κ. Δωροθέου, κατάλληλον δὲ λόγον ἀπαγγείλαντος τοῦ Τριτεύοντος τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων Μελετίου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑΙ ΕΥΧΑΙ

Τῇ 3ῃ τοῦ μηνὸς ὁ Πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἄρχοντος Χαρτουλαρίου Γεωργίου Χόλλεμπαχ, ἐπεσκέφθη τὸν ἐν κλίνῃ ἀσθενείας κατακείμενον Αἰδεσιμολογιώτατον Προϊστάμενον τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας Αὐγουστῖνον Oakley καὶ διηρώτησεν ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὰ τῆς ὑγείας αὐτοῦ.

Η ΕΝΤΑΥΘΑ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΡΟΙΚΙΑ

Εὐλαβεῖ προσκλήσει τοῦ Αἰδεσ. Ἐφημερίου τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας κ. Αὐγουστίνου Oakley, ἐπισκεψαμένου ἐπὶ τούτῳ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐξ ὀνόματος Αὐτῆς παρέστη κατὰ τὴν ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῷ Ναῷ λειτουργίαν τῆς Πεντηκοστῆς διαβιβάζων τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Δωρόθεος ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ἀγγλομαθοῦς Ἄρχοντος Χαρτουλαρίου κ. Γ. Χόλλεμπαχ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Ἐγκριθείσης συνοδικῶς τῆς εἰς ἱερέα διὰ τὴν Κοινότητα Πασᾶ-Βαξὲ τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος χειροτονίας τοῦ Γεωργίου Βουτσᾶ, ἐχειροτονήθη οὗτος εἰς διάκονον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Σεβ. Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Μαξίμου τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς (31 Μαΐου) ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίας Τριάδος, ἐν Χαλκηδόνι. Ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ εἰς τὸ κληρικὸν στάδιον ὁ νεοχειροτονηθεὶς ὠνομάσθη Γερμανός.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΗΣΩΝ

Ἀπὸ τῆς 1ης τοῦ παρόντος μηνὸς διωρίσθη ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος Χάλκης, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος προϊσταμένου αὐτῆς ἱερέως

Ἀντωνίου, ὁ τέως ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς Σκήνης τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Κελλίου τῆς Θείας Μεταμορφώσεως Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Ἰωσηφίδης.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Ἐλήφθησαν ἐξ Αὐστραλίας παρὰ τῶν οἰκείων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν καὶ ἀνεγνώσθησαν συνοδικῶς ἐκθέσεις περὶ τῶν ὁμογενῶν Κοινοτήτων Μελβούρνης καὶ Δυτικῆς Αὐστραλίας.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Ὁ νεοεκλεγεὶς Μητροπολίτης Καστορίας Νικηφόρος ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν, γενομένην τῇ 3 Μαΐου, καὶ τῇ ἀναλήψει τῶν ποιμαντορικῶν αὐτοῦ καθηκόντων τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὰ σέβη καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν εὐλογίαν αὐτῆς εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐγένετο τὸ προσῆκον ἀπαντητικὸν γράμμα διαβιβασθὲν διὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Π. Κ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τὰ καθήκοντα γραμματέως τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνετέθησαν τῷ Τριτεύοντι τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων Μελετίῳ, τοῦ τέως γραμματεύοντος μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου παραμείναντος ἐφεξῆς ὡς μέλους μόνον ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Τοὺς ἑορτάσαντας κατὰ τὸν παρόντα μῆνα τὰ ὀνομαστήρια αὐτῶν Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανὸν καὶ Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνον ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως.

— Διὰ γραμμάτων Πατριαρχικῶν διεβιβάσθησαν τὰ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια καὶ τοῖς Σεβασμιωτάτοις Μητροπολίταις Θυατείρων Γερμανῷ, Καρπάθου καὶ Κάσου Γερμανῷ, Σερρῶν Κωνσταντίνῳ, Ἐδέσσης Κωνσταντίῳ, Κίτρους Κωνσταντίνῳ καὶ Βιζύης Χριστοφόρῳ.

— Τὸν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑορτάσαντα ὁμοίως τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν Θεοφιλ. Ἐπίσκοπον Ἀβύδου Γερμανὸν ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη διὰ τοῦ Πανοσιολογ. Μ. Ἀρχιδιακόνου Γρηγορίου.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ

Ἐπὶ τῇ βάσει σχετικῶν τακτικῶν Γραμμάτων τῆς Σχολαρχίας καὶ τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης καὶ αἰτήσεων τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς διάκονον χειροτονία τῶν ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς τῆς Ζ′ τάξεως Ἀθανασίου Πουλεροπούλου καὶ τῆς ΣΤ′ τάξεως Ἀλεξάνδρου Καντώνη. Ἡ χειροτονία τῶν εἰρημένων ἐγένετο ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐν ᾗ ἡ Ἱ. Θ. Σχολή, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῆς Σχολῆς Θεοφ. Ἐπισκόπου Μιλήτου κ. Αἰμιλιανοῦ, τοῦ μὲν πρώτου τῇ Κυριακῇ τοῦ Τυφλοῦ (17 Μαΐου), ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ εἰς τὸ κληρικὸν στάδιον λαβόντος τὸ ὄνομα Αἰμιλιανός, τοῦ δὲ δευτέρου τῇ Κυριακῇ τῶν Πατέρων (24 Μαΐου).

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

Εἰς τὴν χηρεύουσαν θέσιν Διακόνου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ, ἡ Μ. Ἀρχιδιακονία, ἐπινεύσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, διώρισε τὸν ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς Ἱεροδιάκονον Νικόδημον Χαρβαλιᾶν, ὅστις καὶ ἀνέλαβε τὰ ἐν τῷ διαληφθέντι ἱερῷ Ναῷ καθήκοντα αὐτοῦ.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ Κ. ΨΑΧΟΥ

Ὁ Ἄρχων Μουσικοδιδάσκαλος τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς Κωνσταντῖνος Ψάχος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἀνήγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἄνδρες ἐξέχοντες ἔν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῇ Πολιτείᾳ καὶ τῇ Ἐπιστήμῃ, ἐκτιμῶντες τὸ ἔργον αὐτοῦ, ὠργάνωσαν κατὰ τὸν παρόντα μῆνα τιμητικὴν ἑορτὴν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τεσσαρακονταετίας τῆς μουσικῆς αὐτοῦ σταδιοδρομίας. Ἐπὶ τούτῳ διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ γράμματος ἐξεφράσθησαν τῇ Αὐτοῦ Ἐντιμολογιότητι τὰ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ διανύσει τεσσαρακονταετοῦς ἤδη δολίχου τῶν ζηλωτῶν ἀγώνων αὐτοῦ, πρὸς τούτοις δὲ καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ὅπως ἐν ὑγείᾳ συνεχίσῃ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου τὸ ὑπὲρ τῆς πατρίου μουσικῆς ἔργον αὐτοῦ.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Τῇ 8ῃ τοῦ μηνὸς ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλε τὰ σέβη αὐτοῦ ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν κ. Φίλιππος Δραγούμης, πολιτευτὴς ἐν Ἑλλάδι, μετὰ τῆς εὐγενεστάτης Κας Φ. Δραγούμη καὶ τῆς εὐγενεστάτης ἀδελφῆς αὐτοῦ Κας Ζ. Παλένθια, συζύγου τοῦ ἐνταῦθα κ. Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἰσπανίας.

ΙΕΡΟΝ ΑΓΙΑΣΜΑ ΑΓΙΟΥ ΘΕΡΑΠΟΝΤΟΣ ΣΙΡΚΕΤΖΗ

Ἀνασυγκροτηθείσης τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἁγιάσματος Ἁγίου Θεράποντος ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, διωρίσθησαν ἐν αὐτῇ ὡς μέλη οἱ κ. κ. Πασχάλης Βαχάρης, Γεώργιος Πάσης, Κόσμος Γενηδουνιᾶς καὶ Ζην. Κυριακίδης.

Η ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΝΗ ΠΑΡΟΙΚΙΑ

Λόγῳ προσκλήσεως τοῦ Γεωργιανοῦ Ἀρχιμ. Γεωργίου Μπεράτζι εἰς ἔκτακτον καθηγεσίαν ἐν Βαρσοβίᾳ, ἡ ἐν Παρισίοις Γεωργιανὴ Παροικία, διατηροῦσα τὴν Α. Πανοσιολογιότητα ὡς Προϊστάμενον, ἐζήτησε παρὰ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θυατείρων τὸν διορισμὸν ὡς τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Γαλλίᾳ διατρίβοντος πρόσφυγος Γεωργιανοῦ ἱερέως Νικολάου Ζαβαχιδζέ, ὅστις, μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν κατ' αὐτὸν ἐκ πληροφοριῶν ἐπισήμως ληφθεισῶν παρὰ τοῦ Μακαρ. Καθολικοῦ Ἰβηρίας κ. Καλλιστράτου, διωρίσθη ὑπὸ τῆς οἰκείας ἱερᾶς Μητροπόλεως Θυατείρων.

Ἐπὶ τούτῳ ὁ Μακαρ. Καθολικὸς δι' ἰδιαιτέρας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιστολῆς ηὐχαρίστησε διὰ τὴν περὶ τῆς ὀνομασθείσης Γεωργιανῆς Παροικίας στοργικὴν μέριμναν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θυατείρων.